BR-712/2023

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pruszkowie

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pruszkowskiego w 2022 roku

Pruszków, marzec 2023

Spis treści

Wstęp ... 8

1. Stan Sanitarny powiatu pruszkowskiego ... 10

1.1. Sytuacja epidemiologiczna ... 10

1.1.1. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę ... 10

1.1.2. Choroby przenoszone drogą płciową ... 11

1.1.3. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS ... 11

1.1.4. Bakteryjne zakażenia jelitowe ... 11

1.1.5. Wirusowe zakażenia jelitowe ... 11

1.1.6. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek ... 12

1.1.7. Choroby przenoszone przez kleszcze ... 12

1.1.8. Choroby przenoszone drogą kropelkową ... 13

1.1.9. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień) ... 13

1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych ... 13

1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą ... 16

1.3.1. Programy dostosowawcze ... 19

1.3.2. Utrzymanie czystości ... 20

1.3.3. Dezynfekcja i sterylizacja ... 22

1.3.4. Dezynsekcja i deratyzacja ... 28

1.3.5. Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania ... 28

1.3.6. Odpady komunalne ... 29

1.3.7. Zakażenia szpitalne ... 29

1.3.8. Odwołania i interwencje ... 35

1.3.9. Wnioski ... 37

1.4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ... 39

1.4.1. Pływalnie ... 39

1.4.2. Kąpieliska ... 40

1.4.3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ... 40

1.4.4. Jakość ciepłej wody 42

1.4.5. Wnioski 42

1.5. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków 43

1.6. Stan sanitarny środowiska pracy 55

1.6.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy 56

1.6.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin 59

1.6.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych 60

1.6.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi 60

1.6.5 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych 61

1.6.6. Choroby zawodowe 63

1.6.7. Wnioski 66

1.7 Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie działalności PSSE w Pruszkowie w 2022 roku 66

1.7.1 Żłobki i przedszkola 70

1.7.2 Szkoły podstawowe 72

1.7.3 Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne. 72

1.7.4 Zespoły szkół 73

1.7.5 Placówki z pobytem dziennym i całodobowym 73

1.7.6 Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego. 74

1.7.7 Higienizacja procesów nauczania 74

1.7.8 Żywienie dzieci i młodzieży 75

1.7.9 Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. 75

1.7.10. Wnioski 76

1.8 Działania i zadania promocji zdrowia 76

1.8.1 Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej 76

1.8.2 Tematy wiodące w roku 2022 77

1.8.3 Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia 78

1.8.4 Realizacja interwencji programowych 78

1.8.5 Realizacja interwencji nieprogramowych 87

1.8.6 Inne przedsięwzięcia 88

1.9 Stan sanitarny powiatu pruszkowskiego – działania zapobiegawcze 91

Zakończenie 94

Wykaz tabel

Tabela 1 Powiat Pruszkowski – liczba mieszkańców z podziałem na gminy stan na 1 stycznia 2022 roku 8
Tabela 2 Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych 10
Tabela 3 Choroby zakaźne wieku dziecięcego 13
Tabela 4 Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą 16
Tabela 5 Stan realizacji programów dostosowawczych. 19
Tabela 6 Utrzymanie czystości w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych 21
Tabela 7 Urządzenia do mycia i dezynfekcji 23
Tabela 8 Sterylizatornie szpitalne 26
Tabela 9 Urządzenia do sterylizacji 27
Tabela 10 Informacje o szpitalach 31
Tabela 11 Badania w oddziałach szpitalnych 32
Tabela 12 Zakłady produkcji obrotu żywnością, wyrobami do kontaktów z żywnością i kosmetykami 43
Tabela 13 Kontrola obiektów produkcji i obrotu żywności 46
Tabela 14 Wyniki kontroli zakładów produkcji i obrotu żywności 47
Tabela 15 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP 51
Tabela 16 Nakazy dla zakładów pracy 56
Tabela 17 Postępowania w sprawie chorób zawodowych w 2022 roku 64
Tabela 18 Decyzje PPIS w sprawie chorób zawodowych w latach 2018-2022 65

Wykaz wykresów

Wykres 1 Dystrybucja patogenów alarmowych w szpitalach na terenie powiatu pruszkowskiego w 2022r. 34
Wykres 2 Liczba kwestionowanych prób żywności w latach 2007-2022 51
Wykres 3 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP w latach 2014–2022 52
Wykres 4 Zakłady pracy według wielkości zatrudnienia w 2022 roku 55
Wykres 5 Zagrożenia w nakazach dla zakładów pracy 58
Wykres 6 Przeprowadzone postępowania w sprawie chorób zawodowych przez PPIS w latach 2018-2022 65
Wykres 7. Liczba placówek nauczania, wychowania i opieki objętych nadzorem PPIS w Pruszkowie w 2021 i 2022 roku 67
Wykres 8 Porównanie liczby produktów Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w latach 2021-2022 69
Wykres 9 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Trzymaj formę* w latach 2020-2022 83

Wykaz rysunków

Rysunek 1 Obszar działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie. 8

Rysunek 2 Kalendarz szczepień na rok 2022. 13

Wstęp

Działając na podstawie art. 12 a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t.j. Dz.U. 2023 poz. 338), zwanej dalej *„ustawą"* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie *(PPIS)„przedstawia przynajmniej raz w roku... radzie powiatu... informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu (...)".*

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu pruszkowskiego w 2022 roku" opracowana została na podstawie informacji i analiz zgromadzonych i sporządzonych po kontrolach prowadzonych przez PPIS w 2022 roku na obszarze swojego działania czyli na obszarze powiatu pruszkowskiego.

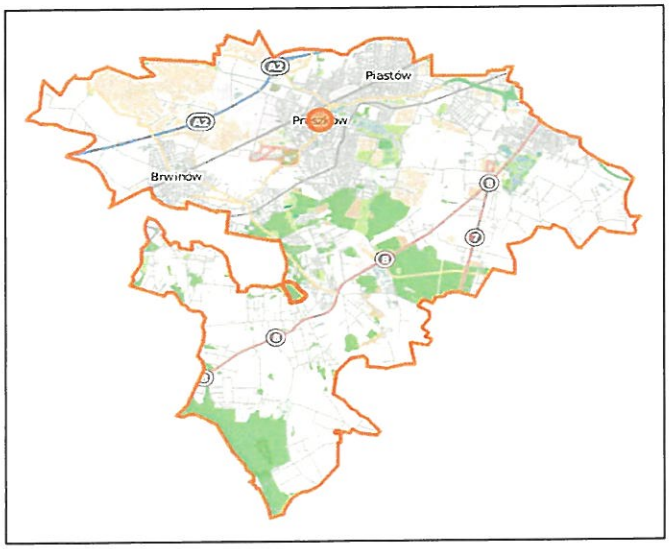
Jest to obszar o powierzchni 246 km^2 zamieszkały przez ponad 177,2 tys. mieszkańców. Poglądową mapę administracyjną powiatu oraz podstawowe informacje o strukturze ludności przedstawiono poniżej w tabeli 1.

Tabela 1 Powiat Pruszkowski – liczba mieszkańców z podziałem na gminy stan na 1 stycznia 2022 roku

Powiat pruszkowski	Kod	Liczba mieszkańców stan na 01.01.2020		
		razem	miasta	wieś
	1421	**177 193**	**102 939**	**74 254**
gminy miejskie		**88 473**	**88 473**	**0**
Miasto Piastów	1421011	23 140	23 140	0
Miasto Pruszków	1421021	65 333	65 333	0
gminy miejsko-wiejskie:		**29 643**	**14 466**	**15 177**
Gmina Brwinów	1421033	29 643	14 466	15 177
gminy wiejskie		**59 077**	**0**	**59 077**
Gmina Michałowice	1421042	19 123	0	19 123
Gmina. Nadarzyn	1421052	17 151	0	17 151
Gmina. Raszyn	1421062	22 803	0	22 803

Źródło: *Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2022 r.* Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, grudzień 2022

Rysunek 1 Obszar działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie *(PPIS)* działając przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie *(PSSE)*, w 2022 roku realizował na terenie powiatu pruszkowskiego 4 podzadania i 6 działań w ramach zadania o nazwie:

Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny.

Zadania statutowe PSSE realizowane były zgodnie z *„Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022"* obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

Do statutowych zadań PSSE należy zapewnienie realizacji zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie z zakresu zdrowia publicznego:

1. Ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiska;
2. Zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności poprzez:
    1. sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru nad warunkami:
        a) higieny środowiska,
        b) higieny pracy w zakładach pracy,
        c) higieny procesów nauczania i wychowania,
        d) higieny wypoczynku i rekreacji,
        e) zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne;
    2. działalność zapobiegawczą i przeciw epidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska;
    3. działalność oświatowo-zdrowotną.

1. Stan Sanitarny powiatu pruszkowskiego

1.1. Sytuacja epidemiologiczna

W 2022r. Sekcja Epidemiologii prowadziła nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi, dokonywała oceny i analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu pruszkowskiego. Rejestracja chorób zakaźnych i zatruć pokarmowych prowadzona była zgodnie z „Międzynarodową Klasyfikacją Chorób" - ICD-10 oraz definicjami chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Znaczna część działań w zakresie epidemiologii dotyczyła epidemii SARS-CoV-2. Liczba działań kontrolno-inspekcyjnych w ramach nadzoru sanitarnego SARS-CoV-2 wyniosła 24 588. Liczba potwierdzonych (+) przypadków SARS-CoV-2: 14 468, w tym 82 osoby były hospitalizowane. Odnotowano 388 podejrzeń zachorowania na Covid-19. Liczba zgonów wyniosła 82 osób. Kwarantanną objęto łącznie 10 969 osób.

W 2022 roku zostało zgłoszonych 1980 zachorowań na choroby zakaźne poza wirusem SARS-CoV-2 oraz 29 252 zgłoszeń podejrzenia grypy. Wszczęto 16 448 dochodzeń epidemiologicznych.

1.1.1. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę

W 2022r. zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w różnych przedziałach wiekowych, w tym skierowano do szpitala piętnaście osób. Nie odnotowano żadnego zgonu z powodu grypy.

Tabela 2 Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych

Wiek (ukończone lata)		Liczba zachorowań oraz podejrzeń	
		Rok 2021	**Rok 2022**
0		1	2
0 - 4	1	**6314**	**7072**
5 - 14	2	**4471**	**6366**
15 - 64	3	**9009**	**12013**
65 i więcej	4	**3280**	**3801**
Razem	5	**23074**	**29252**

Źródło: Opracowanie własne.

1.1.2. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2022r. zarejestrowano 35 przypadków zachorowań na kiłę i 5 przypadków zachorowań na rzeżączkę. Odnotowano 4 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie.

1.1.3. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2021r. zarejestrowano 8 nowych zakażeń wirusem HIV, natomiast w 2022r. zarejestrowano 20 nowych zakażeń wirusem HIV w tym 2 hospitalizacje. W większości przypadków drogą zakażenia był kontakt homoseksualny i heteroseksualny.

W 2021r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania AIDS, natomiast w roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek potwierdzonego zachorowania AIDS (przypadek importowany z Ukrainy).

1.1.4. Bakteryjne zakażenia jelitowe

W 2021r. zarejestrowano 30 zatruć pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella. W 2022r. zarejestrowano 26 zachorowań na Salmonellozę, 6 zachorowań na Kampylobakteriozę i 2 zachorowania na Jersiniozę. Podobnie jak w latach poprzednich zachorowania te związane były z błędami higienicznymi w zakresie przygotowywania potraw oraz z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny w prywatnych gospodarstwach domowych. W 2021r. odnotowano 105 zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, a w 2022r. 164 zachorowania na bakteryjne zakażenia wywołane przez *Clostridium difficile*.

1.1.5. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2021r. odnotowano 30 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy i 31 zachorowań na Norowirusy, a w 2022r. 152 zachorowania na Rotawirusy i 34 przypadki zachorowań na Norowirusy. Poziom zachorowań na Norowirusy w minionych latach jest podobny. W porównaniu z minionym rokiem odnotowano 5-krotny wzrost zachorowań na Rotawirusy.

1.1.6. Choroby przenoszone drogą naruszenia ciągłości tkanek

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu A, B i typu C

Większość zgłaszanych i rejestrowanych przypadków nadal stanowią przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

W 2021r. odnotowano 4 przypadki zachorowań na WZW C oraz 1 zachorowanie na WZW B. Na WZW typu A nie odnotowano nowych zakażeń. W 2022r. odnotowano 5 przypadków zachorowań na WZW C oraz 6 zachorowań na WZW B. Na WZW typu A nie odnotowano nowych zakażeń.

W powiecie pruszkowskim nie notuje się zachorowań na WZW typu B u dzieci w grupie wiekowej 0-15 lat, co jest efektem prowadzonych od wielu lat szczepień ochronnych.

Zakażenie wirusem HCV ujawniają się dopiero w fazie przewlekłego zapalenia wątroby. Nie bez znaczenia jest również brak profilaktyki zakażeń WZW typu C w postaci szczepień ochronnych. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że w większości są to przypadki o przebiegu bezobjawowym wykryte podczas przeprowadzania badań kontrolnych. Analiza danych o zakażeniach tymi wirusami nadal wskazuje na ich powiązanie z korzystaniem z różnych form pomocy medycznej, wykorzystującej inwazyjne techniki diagnostyczne i terapeutyczne a także zabiegi kosmetyczne i stomatologiczne. Pacjenci bardziej dbają o swój stan zdrowia korzystając z badań profilaktycznych oraz najnowszych metod leczenia Wirusowego Zapalenia Wątroby typu B i C do całkowitej eliminacji wirusa.

1.1.7. Choroby przenoszone przez kleszcze

Borelioza jest to przewlekła choroba bakteryjna przenoszona przez zakażone kleszcze, która przebiega z różnymi objawami narządowymi w kolejnych okresach choroby. Większość dotkniętych nią osób, nawet nie wie o jej istnieniu i dlatego też ze względu na brak właściwej diagnozy, nie udaje się jej wyleczyć w początkowym stadium choroby. Zazwyczaj od razu po ukąszeniu pojawia się rumień, co większość osób nawet nie kojarzy z ukąszeniem kleszcza.

W 2021r. odnotowano 55 zachorowań, a w 2022r. 33 przypadki zachorowania na boleriozę. Zachorowania były skutkiem ukąszeń przez kleszcze, do których dochodziło na terenie ogródków przydomowych, w lasach, parkach. Nie odnotowano zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu oraz neuroboreliozy.

1.1.8. Choroby przenoszone drogą kropelkową

Tabela 3 Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Lp.	Choroby zakaźne wieku dziecięcego	Liczba w roku	
		2021	2022
1.	**Ospa wietrzna**	**98**	**366**
2.	**Krztusiec**	**0**	**0**
3.	**Szkarlatyna (Płonica)**	**8**	**40**
4.	**Różyczka**	**0**	**0**
5.	**Świnka Nagminne zapalenie przyusznic**	**2**	**2**
6.	**Odra**	**2**	**0**

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do 2021r. odnotowano znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną i szkarlatynę.

W 2021r. zarejestrowano dwa przypadki możliwe zachorowania na odrę. Natomiast w 2022r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na odrę.

1.1.9. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)

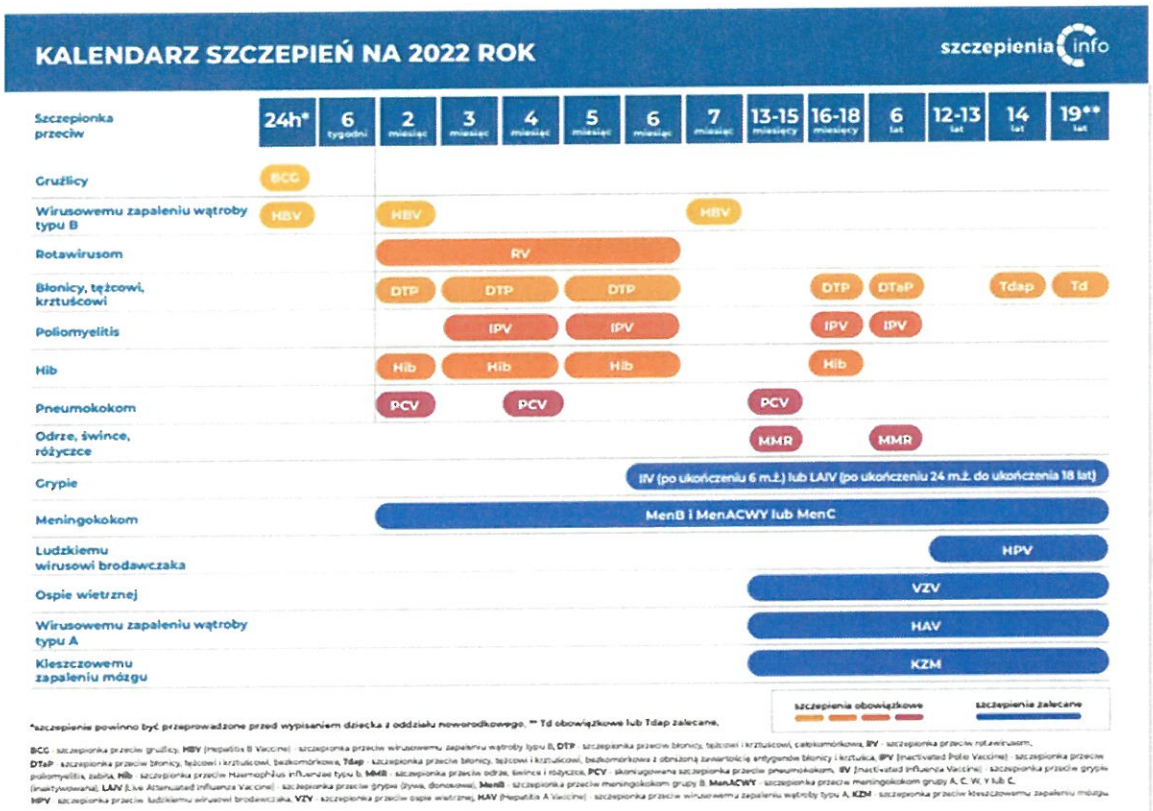
Liczba zarejestrowanych pokąsań przez zwierzęta w 2022r. wyniosła 86. Zwierzęta poddawane były obserwacji weterynaryjnej. Przewagą pokąsań były psy i koty. Nie zgłoszono przypadków wykrycia wścieklizny wśród zwierząt na terenie powiatu pruszkowskiego. W 2022r. 51 osób zostało zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliźnie. Osoby pokąsane kwalifikowane były przez lekarzy w Poradni Chorób Zakaźnych w Warszawie, ul. Wolska 37.

1.2. Wykonywanie programu szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2022 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z 28 października 2021 roku.

Nadzorem w zakresie realizacji szczepień ochronnych w 2022 roku objęto 36 podmiotów leczniczych, w których znajduje się 35760 kart uodpornienia dzieci w wieku od 0 do 19 lat, objętych kalendarzem szczepień (PSO).

Rysunek 2 Kalendarz szczepień na rok 2022.

W 2022 r został otwarty nowy punkt szczepień w podmiocie leczniczym „Familia", pod adresem Pruszków, ul. Majowa 1, natomiast punkt szczepień przy Przychodni Rejonowej - ulica Drzymały 19/21 został zamknięty. Pracownicy, którzy szczepili się w tym punkcie są obecnie szczepieni w Szpitalu Powiatowym na Wrzesinie, ul. Armii Krajowej 2/4, Pruszków. Zgodnie z praktyką w nowo otwartej placówce w ramach nadzoru prowadzona będzie:

1. Kontrola dokumentacji dotyczącej szczepień, prowadzonej przez placówki ochrony zdrowia polegająca na:
   - Sprawdzaniu prawidłowości prowadzenia dokumentacji oraz przekazywania dokumentacji dotyczącej szczepień.
   - Sporządzaniu sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia szczepionek i kart uodpornienia,
   - Opracowywaniu analiz w zakresie wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych.
2. Nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami oraz nadzór nad przestrzeganiem łańcucha chłodniczego.
3. Ocena stanu sanitarnego punktów szczepień.

4. Dystrybucja preparatów szczepionkowych przeznaczonych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych na potrzeby punktów szczepień.
5. Prowadzenie nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi poprzez monitorowanie, prowadzenie rejestru i analizę zgłaszanych przez lekarzy niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W roku 2022 zarejestrowano 9 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych (7 p/COVID-19) oraz 1 poważny niepożądany odczyn poszczepienny.

Pracownicy PSSE współpracują z personelem medycznym punktów szczepień w zakresie zmniejszenia ilości osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Działania polegają na:

- wymaganiu w dokumentacji medycznej pisemnych oświadczeń rodziców o braku zgody na szczepienia,
- prowadzeniu rozmów edukacyjnych lekarzy i pielęgniarek z rodzicami,
- udzielaniu informacji na temat konsekwencji zdrowotnych choroby, przeciwko której dziecko nie zostało zaszczepione.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie podejmował działania wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień:

- wysłano 4 wezwania do rodziców z prośbą o zgłoszenie się z dzieckiem na szczepienia w celu uzupełniania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- przeprowadzano rozmowy telefoniczne o tematyce szczepień oraz korzyściach płynących z systematycznego realizowania PSO.

Rodzice są informowani zarówno przez lekarzy, jak i pielęgniarki o ciążącym na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych i prawnych wynikających z nieszczepienia dzieci zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Ilość osób uchylających się od szczepień na koniec roku 2022 wynosiła – 328 osób. Liczba osób uchylających się od szczepień nieznacznie spadła, jest to spowodowane zmniejszeniem kart uodpornienia w podległych podmiotach leczniczych.

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie pracownicy Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Pruszkowie współpracowali z przychodniami na podległym terenie w sprawie realizacji szczepień ochronnych u dzieci, które przekroczyły granicę Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą.

W celu uzupełnienia szczepień dzieci i dorosłych przybyłych z terytorium Ukrainy, podmioty lecznicze za pośrednictwem PSSE otrzymywały preparaty szczepionkowe z darowizn państw Unii Europejskiej.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii czynnie uczestniczyli w akcji dotyczącej analizy funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek. Objęto kontrolą 20% punktów szczepień powiatu pruszkowskiego. Kontrolą objęto:

- system informowania pacjentów o zbliżającym się terminie szczepień kalendarzowych,
- system zamawiania szczepionek ze stacji sanitarno-epidemiologicznej,
- sposób przechowywania szczepionek.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych nie stwierdzono zaniedbań w kwestii funkcjonowania systemu szczepień i dystrybucji szczepionek kontrolowanych placówek.

1.3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2022 roku na terenie powiatu pruszkowskiego zarejestrowanych było **434** podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą

Placówki pod nadzorem PSSE w Pruszkowie	**Placówki w rozbiciu na:**		**Liczba obiektów**	
			rok 2021	**rok 2022**
podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	**szpitale**	nie będące przedsiębiorcami	**3**	**3**
		będące przedsiębiorcami	**3**	**3**
	ZOL*(w tym w strukturach szpitali)*		**2** (2)	**2** (2)
	ZPO *(w tym w strukturach szpitali)*		1 (0)	1 (0)
	hospicja *(w tym w strukturach szpitali)*		0	0
Inne całodobowe np. DPS (gab. piel/zab. pod nadzorem PSSE)			**2**	**2**
podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria nie będące przedsiębiorcami		**12**	**12**

	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria będące przedsiębiorcami	92	104
	Medyczne laboratoria diagnostyczne	3	6
	Zakłady rehabilitacji leczniczej	15	16
	Inne	21	21
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym		114	114
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gabinety stomatologiczne)		146 (115)	146 (115)
RAZEM		*418*	*434*

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie powiatu pruszkowskiego znajdują się niżej podane podmioty lecznicze udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych:

- **Szpitalnych**

1. Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna,ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera ul. Warsztatowa 1, 05-800 Pruszków.

   Ilość łóżek- 149

2. Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza ul. Partyzantów 2/4, 05-802 Pruszków.

   Ilość łóżek- 644

Brama wejściowa na teren Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza

3. Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. Światowe Centrum Słuchu – Szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, ul. Mokra 17 Kajetany 05-830 Nadarzyn, instytut badawczy.

Ilość łóżek- 121. Prowadzi również działalność naukową, dydaktyczną i kliniczną.

4. Centrum Słuchu i Mowy Sp. z o.o. Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy- grupa „Medincus" ul. Mokra 7, 05-830 Kajetany.

   Ilość łóżek – 34

Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy

5. Ortognatyka Dr Jagielak Sp. z o.o. Spółka Komandytowa- Ortognatyka Filia, Al. Krakowska 54, 05-090 Raszyn.

   Ilość łóżek – 2. Szpital jednodniowy udzielający świadczenia zdrowotne w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej.

6. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków

   Ilość łóżek- 127 (przekazany pod nadzór PPIS w Pruszkowie w 2020r.)

- **<u>innych niż szpitalne, stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych:</u>**

1. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie (w/w). **Ilość łóżek – 140**
2. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Szpitala Powiatowego w Pruszkowie. **Ilość łóżek – 42**

3. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Brwinowie, ul. Kraszewskiego 20 A, NZOZ „CURATUM" 06-400 Ciechanów ul. Spółdzielcza. **Ilość łóżek – 32**
4. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia udzielający świadczeń zdrowotnych w ramach Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie (w/w). **Ilość łóżek - 70**
5. Ośrodek Readaptacyjno-Rehabilitacyjny w Piastowie, ul. Reymonta 27-**Ilość łóżek – 20.**

Wszystkie podmioty lecznicze udzielające szpitalnych świadczeń zdrowotnych udzielają również ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w przychodniach i poradniach.

1.3.1. Programy dostosowawcze

Programy dostosowawcze dotyczą:

1) bezpośredniego połączenia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego z gabinetem badań ginekologicznych;
2) w szpitalu: oszklenia okien szkłem bezpiecznym, dostępu do łóżek z 3 stron, dostosowania szerokości drzwi do ruchu pacjentów na łóżkach, braku zabezpieczenia okien przed nadmiernym nasłonecznieniem, centralnej sterylizatorni, bloku operacyjnego, pracowni badań endoskopowych.

Tabela 5 Stan realizacji programów dostosowawczych.

Lp.	Podmioty lecznicze		Liczba podmiotów				Liczba wniosków/Liczba wydanych opinii PIS dot. wpływu niespełnionych wymagań na bezpieczeństwo pacjenta
			ogółem	spełniających wymagania fachowe i sanitarne według aktualnych przepisów	nie spełniające wymagań objęte programem dostosowania	nie spełniające wymagań nie posiadające programu dostosowania	
1.	Szpitale	nie będące przedsiębiorcami	3	1	2	0	0
2.		będące przedsiębiorcami	3	2	1	0	0
3.	inne podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne		5	4	1	0	0

4.	ambulatoria	nie będące przedsiębiorcami	12	12	0	0	0
5.		będące przedsiębiorcami	151	150	2	0	0
6.	gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej		260	260	0	0	0
7.	**Razem**		**434**	**429**	**6**	**0**	**0**

Źródło: Opracowanie własne.

Ustawą z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 2561) Minister Zdrowia wprowadził zmiany w ustawie o działalności leczniczej. W związku z art. 3. ww. ustawy, podmiot który co najmniej częściowo nie zrealizuje programu dostosowania do 31.12.2017r., mógł wystąpić do właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej z wnioskiem o wydanie opinii o wpływie niespełniania wymagań na bezpieczeństwo pacjentów.

Opinia nie legalizowała niezgodności, stwierdzała wyłącznie wpływ niezgodności na bezpieczeństwo pacjentów. Dalsze działania dotyczące usunięcia niezgodności są przedmiotem odrębnych postępowań administracyjnych. Opinie przedstawiono organowi rejestrowemu. Decyzję o dalszej działalności podmiotu podejmował organ rejestrowy.

Nie spełnione wymagania fachowe i sanitarne wg Rozporządzenia Ministra Zdrowia w szpitalach dotyczą: przechodnich pomieszczeń w oddziałach łóżkowych, oszklenia okien szkłem bezpiecznym, dostępu do łóżek z 3 stron, dostosowania szerokości drzwi do ruchu pacjentów na łóżkach, braku zabezpieczenia przed nadmiernym nasłonecznieniem, centralnej sterylizatorni, bloku operacyjnego, pracowni badań endoskopowych; w ambulatorium bezpośredniego połączenia pomieszczenia higieniczno-sanitarnego z gabinetem badań ginekologicznych.

1.3.2. Utrzymanie czystości

Zapewnienie bieżącej czystości i higieny w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych, uwzględniające specyfikę oddziałów, rozkład pomieszczeń, rodzaj i czas wykonywanych zabiegów organizowane jest w oparciu o:

- firmy zewnętrzne (outsourcing),
- pracowników szpitala,

- firmy zewnętrzne i pracowników szpitala (system mieszany).

Tabela 6 Utrzymanie czystości w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych

Lp.	Podmiot leczniczy	Odpowiedzialni za utrzymanie czystości			
		outsourcing	pracownicy (salowe, sprzątaczki)	system mieszany	
				outsourcing	salowe
	Podmioty lecznicze świadczące usługi szpitalne				
1.	Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu ul. Mokra 17 Kajetany 05-830		X		
2.	Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" 05-830 Kajetany ul. Mokra 7	X			
3.	Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4	X			
4.	Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera ul. Warsztatowa 1, 05-800 Pruszków			X	X
5.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków		X		

Źródło: Opracowanie własne.

Firmy sprzątające zapewniają własny sprzęt, środki myjąco-dezynfekujące. Posiadają opracowane procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń lub stosują procedury opracowane przez podmioty lecznicze.

W podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych do sprzątania stosuje się specjalistyczne wózki z pełnym oprzyrządowaniem. Zachowana jest zasada podziału sprzętu dla poszczególnych stref, stosowane są ściereczki jednorazowe do dekontaminacji powierzchni dotykowych, szczególnie w trakcie wdrożenia izolacji pacjentów.

W podmiotach leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zatrudniany jest personel sprzątający. W gabinetach praktyk zawodowych sprzątanie wykonywane jest we własnym zakresie lub w przypadku praktyk stomatologicznych sprzątanie najczęściej wykonuje personel pomocniczy.

Wykorzystywany jest sprzęt tradycyjny oraz specjalistyczne wózki. Przestrzegana jest zasada podziału sprzętu według stref czystości. Wydzielone są pomieszczenia porządkowe lub zabezpieczone szafy do przechowywania środków i sprzętu do utrzymania czystości i dezynfekcji. Zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości było wystarczające. Środki stosowane zgodnie z zaleceniami producenta.

Wszystkie podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji powierzchni. Podczas kontroli zwracano uwagę na aktualizację procedur oraz doprecyzowanie planów higieny.

Cztery szpitale stosują znaczniki fluorescencyjne w celu kontroli efektywności procesów dekontaminacji powierzchni - Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" w Kajetanach, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie oraz Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie stosują jednorazowe wskaźniki UV. Ponadto wykonywane są posiewy środowiskowe.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z bielizną czystą i brudną, uwzględniające sposób magazynowania czystej bielizny, gromadzenia brudnej bielizny oraz transportu bielizny. Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych szafach lub magazynkach. Bielizna brudna zbierana jest do foliowych worków i składowana w brudowniku. Środki transportu bielizny wykonane są z materiałów umożliwiających dekontaminację. Szpitale korzystają z pralni, z którymi są zawierane umowy na pranie bielizny szpitalnej.

W szpitalach wdrożono zasady polityki ubraniowej uwzględniające noszenie krótkich rękawów.

1.3.3. Dezynfekcja i sterylizacja

Procesy dezynfekcji narzędzi, dezynfekcji dużych i małych powierzchni oraz dezynfekcji skóry i rąk są prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi.

W nadzorowanych obiektach zaopatrzenie w preparaty dezynfekcyjne i antyseptyczne jest wystarczające. Stosowane są preparaty chemiczne posiadające karty charakterystyki.

Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą posiadają procedury i instrukcje higieniczne oraz plany higieny uwzględniające sposób przygotowywania i stosowania roztworów roboczych z uwzględnieniem zaleceń producenta. Podczas kontroli zwracano uwagę na aktualizację procedur oraz doprecyzowanie planów higieny.

W automatyczne myjnie dezynfektory wyposażone są głównie podmioty lecznicze udzielające świadczeń szpitalnych:

- Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. - Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie Sp. z o.o., ul. Warsztatowa 1 – 8 szt. (2 do narzędzi i sprzętu medycznego – blok operacyjny i OIT, 3 do sprzętu w pracowni badań endoskopowych, 1 do mycia basenów i kaczek - neurologia, 1 do mycia misek nerkowatych- neurologia, 1 do mycia misek nerkowatych - OIT);
- Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu ul. Mokra 17 Kajetany - 5 szt. (3 do narzędzi i sprzętu medycznego, w tym jedna ultradźwiękowa w sterylizatorni oraz 2 do misek nerkowatych na oddziale);
- Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" Kajetany ul. Mokra 7 zostało wyposażone w 1 myjnię dezynfektor (do narzędzi i sprzętu medycznego-ultradźwiękowa) oraz w 1 macerator do kaczek i basenów (kaczki i baseny nie są stosowane);
- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4 – 4 szt. (do basenów i kaczek - jedna na izbie przyjęć, 3 na oddziałach – VII i XI).
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie- Szpital Powiatowy, ul. Armii Krajowej 2/4, 05-800 Pruszków- 1 myjnia półautomatyczna do sprzętu w pracowni badań endoskopowych, 1 macerator do kaczek i basenów (ZOL).

Zestawienie danych o ilości podmiotów wykorzystujących urządzenia do mycia i dezynfekcji.

Tabela 7 Urządzenia do mycia i dezynfekcji

	Liczba podmiotów ogółem	**Liczba podmiotów wykonujących ręczne mycie i dezynfekcję narzędzi**	**Liczba podmiotów wykonujących mycie i dezynfekcję narzędzi w myjniach dezynfektorach**

Szpitale	6	1	3
Inne podmioty lecznicze wykonujące całodobowe i stacjonarne świadczenia zdrowotne	5	0	0
Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	163	85	0
Gabinety indywidualnej, specjalistycznej, grupowej praktyki lekarskiej	260	150	0
Ogółem	434	236	3

Źródło: Opracowanie własne

Producenci deklarują zgodność z wymaganiami Normy PN-EN ISO 15883 Mycie i dezynfekcja maszynowa.

Prowadzona jest kontrola skuteczności procesu mycia automatycznego z wykorzystaniem testów pozostałości zanieczyszczeń białkowych (Szpital Kolejowy im. Dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, Światowe Centrum Słuchu – szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu, Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus"), jak również rejestr parametrów procesu (wydruki elektroniczne).

Część podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w zakresie stomatologii oraz praktyki zawodowe - stomatologiczne stosuje myjki ultradźwiękowe. W pozostałych przypadkach dezynfekcja prowadzona jest w typowych i kompletnych pojemnikach z sitem i pokrywą. Pojemniki w trakcie użytkowania oznakowane są nazwą i stężeniem środka, datą i godziną sporządzenia roztworu roboczego, podpisem osoby sporządzającej roztwór.

Podczas kontroli w zakresie procesów sterylizacji narzędzi i materiałów medycznych zwracano uwagę na procedury związane z przygotowaniem narzędzi i materiałów do sterylizacji, postępowaniem z materiałami i narzędziami po sterylizacji, procedurami związanymi z transportem i przechowywaniem materiałów sterylnych zgodnie z „Ogólnymi wytycznymi dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia" z 2017r.

W 2022 roku w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń szpitalnych na terenie powiatu pruszkowskiego zainstalowanych było 14 autoklawów, 1 sterylizator na tlenek etylenu

oraz 2 sterylizatory plazmowe. W pozostałych podmiotach wykonujących działalność leczniczą zainstalowanych było 131 autoklawów.

W trakcie kontroli sprawdzano dokumentację dotyczącą procedur wewnętrznych kontroli procesu dezynfekcji, sterylizacji, zapisów kontroli wewnętrznej (fizycznej i chemicznej) procesów, jak i prowadzenie dokumentacji kontroli biologicznej procesów sterylizacji, najczęściej zewnętrznej (raporty z badań laboratoryjnych prób przekazywanych z zewnętrznych laboratoriów). Coraz częściej podmioty lecznicze i praktyki zawodowe stosują inkubatory do testów biologicznych 3M we własnym zakresie. Odczyt wyniku kontroli bez potrzeby przekazywania wskaźnika do laboratorium. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą prowadzą kontrolę skuteczności procesów sterylizacji oraz prowadzą dokumentację w tym zakresie.

Kontrola fizyczna procesów sterylizacji prowadzona jest na podstawie wydruków z urządzenia lub w postaci ręcznie prowadzonych rejestrów podstawowych parametrów każdego procesu. Kontrola chemiczna skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest za pomocą testów paskowych. Kontrola biologiczna skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest systematycznie, najczęściej 1 raz w miesiącu oraz każdorazowo po awarii urządzenia - wydawano zalecenia aby kontrolę biologiczną stosować nie rzadziej niż 1 raz w tygodniu dla potwierdzenia skuteczności procesów w autoklawach z automatycznym zapisem parametrów oraz w każdym procesie sterylizacji bez automatycznych zapisów (sterylizacja niskotemperaturowa i sterylizacja implantów - testy stosowane prawidłowo do każdego procesu).

Stosowane testy to najczęściej - test Bowie Dick (szpitale); chemiczne 1 typu - wskaźnik procesu umieszczony na zewnętrz pakietu (na opakowaniach stosowanych w sterylizacji), wskaźniki wieloparametrowe 4 typu umieszczane wewnątrz każdego pakietu/kontenera/kasety - 3M Test Steam, SPS Medical SIL-250, Dual Monitor Strip, wskaźniki zintegrowane 5 typu umieszczane w pakietach reprezentatywnych oraz przyrządach testowych PCD; biologiczne - Sporal A, 3M ATTEST.

W trakcie kontroli wydawano zalecenia dotyczące aktualizacji procedur o obowiązujące wytyczne, prowadzenia zapisów/ rejestrów oceny skuteczności procesów mycia (ocena optyczna/stosowane wskaźniki pozostałości zanieczyszczeń białkowych), oznakowania bariery sterylnej w sposób zapewniający identyfikowalność wyrobu ze wszystkimi etapami reprocesowania (procesy manualnego mycia-dezynfekcji), zwalniania wysterylizowanego wyrobu do użycia wg. instrukcji wewnętrznej orzekania o skuteczności procesu sterylizacji/zgodnie z zaleceniami wytwórcy sterylizatora, zapewnienia prawidłowych

kwalifikacji wszystkich osób wykonujących dekontaminację skażonych wyrobów (tytuł zawodowy technika sterylizacji medycznej/przeszkolonie w ramach kursu kwalifikacyjnego/z zakresu technologii sterylizacji i dezynfekcji zgodnego z programem zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia/przeszkolenie w ramach kursu kwalifikacyjnego dla kierowników centralnych sterylizatorni i osób nadzorujących wytwarzanie sterylnych wyrobów medycznych w podmiotach działalności leczniczej, zgodnych z programem zatwierdzonym przez Ministerstwo Zdrowia).

W powiecie pruszkowskim dwa szpitale:

- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4
- Ortognatyka Dr Jagielak Sp. z o.o. Spółka Komandytowa- Ortognatyka Filia, 05-090 Raszyn Al. Krakowska 54- szpital jednodniowy,

nie posiadają sterylizatorni, sterylizacja odbywa się na podstawie umowy z firmą zewnętrzną.

Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, ul. Warsztatowa 1 - posiada centralną sterylizatornię (w trakcie realizacji jest program dostosowawczy), pozostałe 2 szpitale posiadają sterylizatornie 3-strefowe.

Tabela 8 Sterylizatornie szpitalne

Typ sterylizatorni	**Centralna sterylizatornia z 3 strefami**	**Sterylizatornia podręczna 2-strefowa**	**Punkt sterylizacyjny 1 pomieszczenie**	**Liczba sterylizatorni wyposażonych w myjnie dezynfektory do narzędzi**	**Liczba sterylizatorni, świadczących również usługi dla podmiotów zewnętrznych**
Liczba sterylizatorni w szpitalach nie będących przedsiębiorcami	2	0	0	1	0
Liczba sterylizatorni w szpitalach będących przedsiębiorcami	2	0	0	2	1
Liczba sterylizatorni w innych podmiotach udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych	0	0	0	0	0
Razem	**4**	**0**	**0**	**3**	**1**

Źródło: Opracowanie własne.

Część podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, nie sterylizuje narzędzi we własnym zakresie lecz ma zawarte umowy na sterylizację z innymi podmiotami albo używają wyłącznie sprzętu sterylnego jednorazowego użytku.

Zestawienie ilościowe urządzeń do sterylizacji przedstawia poniższa tabela 10:

Tabela 9 Urządzenia do sterylizacji

Rodzaj aparatów sterylizacyjnych	**Podmioty działalności leczniczej**	**Liczba aparatów w 2021 r.**	**Liczba aparatów w 2022 r.**
autoklawy	w szpitalach	14	14
w tym grawitacyjne		6	6
autoklawy	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	55	60
autoklawy	w gabinetach praktyki lekarskiej	71	71
Ogółem autoklawów		146	151
sterylizatory na ciepło suche*	w szpitalach	0	0
sterylizatory na ciepło suche*	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0
sterylizatorów na ciepło suche*	w gabinetach praktyki lekarskiej	0	0
Ogółem aparatów na ciepło suche		0	0
sterylizatory na tlenek etylenu	w szpitalach	1	1
sterylizatory na tlenek etylenu	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0
Ogółem aparatów na tlenek etylenu		1	1
Sterylizatory na formaldehyd	w szpitalach	0	0
sterylizatory na formaldehyd	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	0	0
Ogółem aparatów na formaldehyd		0	0
sterylizatory plazmowe	w szpitalach	2	2

sterylizatory plazmowe	w podmiotach udzielających świadczeń ambulatoryjnych	1	1
Ogółem aparatów plazmowych		3	3

Źródło: Opracowanie własne.

1.3.4. Dezynsekcja i deratyzacja

- Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. 05-510 Konstancin-Jeziorna, ul. Antoniego Wierzejewskiego 12, Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie, ul. Warsztatowa 1;
- Światowe Centrum Słuchu - szpital Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu 05-830 Kajetany ul. Mokra 17;
- Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" 05-830 Kajetany ul. Mokra 7, mają podpisane umowy ze specjalistycznymi firmami zajmującymi się dezynsekcją i deratyzacją, prowadzony jest monitoring.
- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4 prowadzi doraźne zwalczanie szkodników w miarę potrzeb.

Placówki lecznictwa otwartego nie mają stałych umów na zwalczanie szkodników.

1.3.5. Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania

Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi. W procedurach wprowadzono zmiany zgodnie z rozporządzeniem z 2017 r.

Odpady medyczne w miejscu ich wytwarzania zbierane są do worków foliowych (wytrzymałych, nieprzezroczystych, odpornych na działanie wilgoci) umieszczonych w zamykanych pojemnikach oraz do twardościennych pojemników (odpady o ostrych końcach), kolorystyka zachowana.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne stosują pojemniki otwierane bez udziału rąk (pojemniki „pedałowe"). Zapewniono prawidłowe znakowanie pojemników i worków z odpadami medycznymi, od chwili otwarcia lub rozpoczęcia użytkowania. Oznakowanie zawiera: kod odpadów medycznych, nazwę wytwórcy, nr REGON, nr księgi rejestrowej, organ rejestrowy, datę i godzinę rozpoczęcia użytkowania oraz datę i godzinę zamknięcia worka/pojemnika.

Urządzenia chłodnicze do wstępnego magazynowania odpadów medycznych wyposażane są w termometry do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia, prowadzone są rejestry pomiarów. W sąsiedztwie urządzenia chłodniczego do czasowego magazynowania odpadów medycznych zapewniany jest środek do dezynfekcji rąk, zasobnik z rękawiczkami jednorazowymi oraz pojemnik na zużyte rękawiczki jednorazowe.

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadały podpisane umowy na odbiór odpadów ze specjalistycznymi firmami.

1.3.6. Odpady komunalne

Podmioty wykonujące działalność leczniczą mają podpisane umowy na gromadzenie i odbiór wytwarzanych odpadów komunalnych z przedsiębiorstwami posiadającymi odpowiednie zezwolenia na odbiór i wywóz odpadów komunalnych. W podmiotach leczniczych postępowanie z odpadami komunalnymi odbywa się zgodnie z opracowanymi procedurami.

Wytwarzane odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, następnie składowane w kontenerach na posesjach i systematycznie odbierane.

1.3.7. Zakażenia szpitalne

W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. We wszystkich szpitalach w powiecie pruszkowskim powołane są Komitety Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych zarządzeniem dyrektora placówki. We wszystkich szpitalach funkcja przewodniczącego ZKZS jest łączona z inną pełnioną w szpitalu. W skład Zespołów wchodzą: lekarz, pielęgniarka epidemiologiczna oraz mikrobiolog.

Szpitale zatrudniają pielęgniarki jako specjalistów do spraw epidemiologii lub higieny i epidemiologii w liczbie nie mniejszej niż 1 na 200 łóżek szpitalnych. W Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie ul. Partyzantów 2/4, zatrudnione są 2 pielęgniarki epidemiologiczne na pełnym etacie oraz dodatkowo 2 inne pielęgniarki pełnią jednocześnie funkcje pielęgniarek epidemiologicznych. Spotkania KKZS odbywają się z częstotliwością 2 razy w roku oraz w miarę potrzeb. Spotkania ZKZS odbywają się z częstotliwością zazwyczaj 1 raz w miesiącu oraz w miarę potrzeb.

W placówkach prowadzone są szkolenia personelu medycznego w zakresie zakażeń szpitalnych. Opracowane są i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne i medyczne

zapobiegające zakażeniom, prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych. U pacjentów przyjmowanych z innych szpitali wykonywane są badania przesiewowe. Sporządzane są raporty okresowe o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Przypadki zakażenia, podejrzenia i zachorowania na chorobę zakaźną zgłaszane są do PSSE w Pruszkowie. Utrzymywana jest ścisła współpraca pielęgniarek epidemiologicznych z Sekcją Epidemiologii.

W szpitalach prowadzona jest polityka antybiotykowa: powołane są zespoły ds. antybiotyków, opracowane są receptariusze szpitalne, prowadzone są analizy zużycia antybiotyków.

We wszystkich szpitalach w powiecie pruszkowskim wdrożony został program WHO/CMJ Higiena rąk to bezpieczna opieka", „5 momentów higieny rąk" oraz prowadzone i dokumentowane są analizy zużycia preparatów do dezynfekcji rąk w stosunku do średniej liczby procedur wykonywanych przy pacjencie.

Zakażenia szpitalne występują w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Często są przyczyną wydłużenia czasu pobytu w szpitalu i zwiększenia kosztów leczenia.

W 2022r. w PSSE w Pruszkowie zarejestrowano 30 ognisk zakażenia szpitalnego (w tym: 1 Klebsiellapneumoniae MBL, 1 Clostridium difficile, 26 SARS-CoV-2):

- 22 ogniska SARS-CoV-2 w Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. dr Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie;

-6 ognisk SARS-CoV-2 w Mazowieckim Centrum Rehabilitacji „STOCER" Sp. z o.o. Szpitalu Kolejowym w Pruszkowie;

- 2 ogniska (1 SARS-CoV-2, 1 Rotawirus) w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie;

Źródłem zakażenia w ogniskach *SARS-CoV-2* był zakażony pacjent w 11 przypadkach, personel w 3 przypadkach, nieokreślono źródła zakażenia w 15 ogniskach SARS-CoV-2. Źródłem zakażenia w ognisku *Rotawirusa,* które wystąpiło w Szpitalu Powiatowym był pacjent.

Liczba osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym ogółem wynosiła 442, w tym liczba pacjentów z zakażeniem w ognisku epidemicznym 396, liczba personelu medycznego z zakażeniem w ognisku epidemicznym 46. Wszystkie zakażenia były potwierdzone badaniami.

Liczba zgonów w ognisku epidemicznym 5. Cztery zgony bez związku z zakażeniem. Jeden zgon z powodu zakażenia w ognisku epidemicznym. Działania podejmowane przez Inspekcję w trakcie trwania wszystkich ognisk, w tym ***SARS-CoV-2:***

1. Stały nadzór nad ogniskiem pracowników Sekcji Epidemiologii.
2. Konsultacje pielęgniarki epidemiologicznej z Sekcją Epidemiologii w trakcie trwania ogniska.
3. Pomoc w opracowaniu ogniska.

Każdorazowo w szpitalach podejmowane były działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia oraz przecięcia dróg szerzenia się zakażenia: Wstrzymywano przyjęcia i odwiedziny, odizolowano pacjentów z pozytywnymi wynikami testu, poinformowano personel o pozytywnych wynikach badań pacjentów oraz przypomniano o przestrzeganiu procedur obowiązujących w szpitalu (m. in. higiena rąk, stosowanie SOI, postępowanie z odpadami medycznymi, postepowanie ze środowiskiem pacjenta), zalecono monitoring pacjentów i personelu (np. pomiar temperatury), pacjentów nie wymagających hospitalizacji wypisywano do domu, stopniowo wykonywano dezynfekcję pomieszczeń zajmowanych przez pacjentów pozytywnych. W przypadku ogniska *Rotawirus* wydzielono sprzęt medyczny dla osób z biegunką i wymiotami. Poinformowano pracowników o rygorystycznym przestrzeganiu zasad sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, w szczególności w otoczeniu zakażonych pacjentów.

Szczegółowe informacje dotyczące szpitali znajdujących się na terenie powiatu pruszkowskiego przedstawiono w poniższych tabelach:

Tabela 10 Informacje o szpitalach

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Szpitale	6	6	6	6	6
2.	Liczba łóżek	1 183	1 109	1 077	1 077	1077
3.	Liczba oddziałów	33	33	32	32	28
4.	Liczba hospitalizacji	39 242	38 019	29 171	29990	33960
5.	Liczba badań bakteriologicznych	15 788	20 520	20 377	14533	9579

6.	Liczba badań w przeliczeniu na łóżko w roku	13,37	18,5	18,92	13,49	8,89
7.	Liczba badań w przeliczeniu na pacjenta w roku	0,40	0,54	0,7	0,48	0,28

Źródło: Opracowanie własne.

W 2022r. ogólna liczba hospitalizacji w tych placówkach wynosiła **33 960.** U hospitalizowanych pacjentów wykonano ogółem 9579 badań mikrobiologicznych, dając średnią liczbę **8,89 badania/łóżko/rok**, co świadczy o spadku ilości badań w stosunku do roku ubiegłego (13,5 badania/łóżko/rok).

Tabela 11 Badania w oddziałach szpitalnych

Lp.	Oddział	Liczba oddziałów 2019/2020/2021	Liczba badań mikrobiologicznych na łóżko w roku			Liczba badań mikrobiologicznych na pacjenta w roku		
			Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Intensywnej Terapii	1 / 1 / 1	191,00	191,00	91,8	6.54	8,90	5,1
2.	Chirurgii, Zabiegowy	5 / 5 / 5	46,12	36,60	18,59	0,55	0,42	0.19
3.	Internistyczny, Wewnętrzny, Neurologiczny	10 / 9 / 9	37,74	35,70	29,19	1,13	1,09	0,75
4.	Położnictwa, Ginekologii	1 / 1 / 1	11,78	4,70	6,17	0,1	0,04	0,04
5.	Noworodkowy	1 / 1 / 1	3,64	5,00	2,07	0,06	0,09	0,03
6.	Psychiatrii	13 / 13 / 13	7,99	1,37	0,82	0,75	0,12	0,07
7.	ZOL, Geriatria, Hospicjum	2 / 2 / 2	4,52	0,71	0,65	0,32	0,52	0,49
8.	*Razem*	*33 / 32 / 32*	*302,79*	*275,08*	*149,29*	*9,45*	*11,8*	*6,48*

Źródło: Opracowanie własne.

Diagnostyka mikrobiologiczna prowadzona była najintensywniej przez oddziały: OIT **91,80** badań/łóżko/rok, niezabiegowe **29,18** badania/łóżko/rok oraz oddziały zabiegowe **18,60** badania/łóżko/rok. Najmniej badań mikrobiologicznych wykonano w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz oddziałach psychiatrycznych. Różnica w liczbie badań wykonywanych w poszczególnych typach oddziałów jest związana między innymi z charakterem udzielanych

świadczeń i czynnikami ryzyka zakażenia szpitalnego pojawiającego się u hospitalizowanych osób.

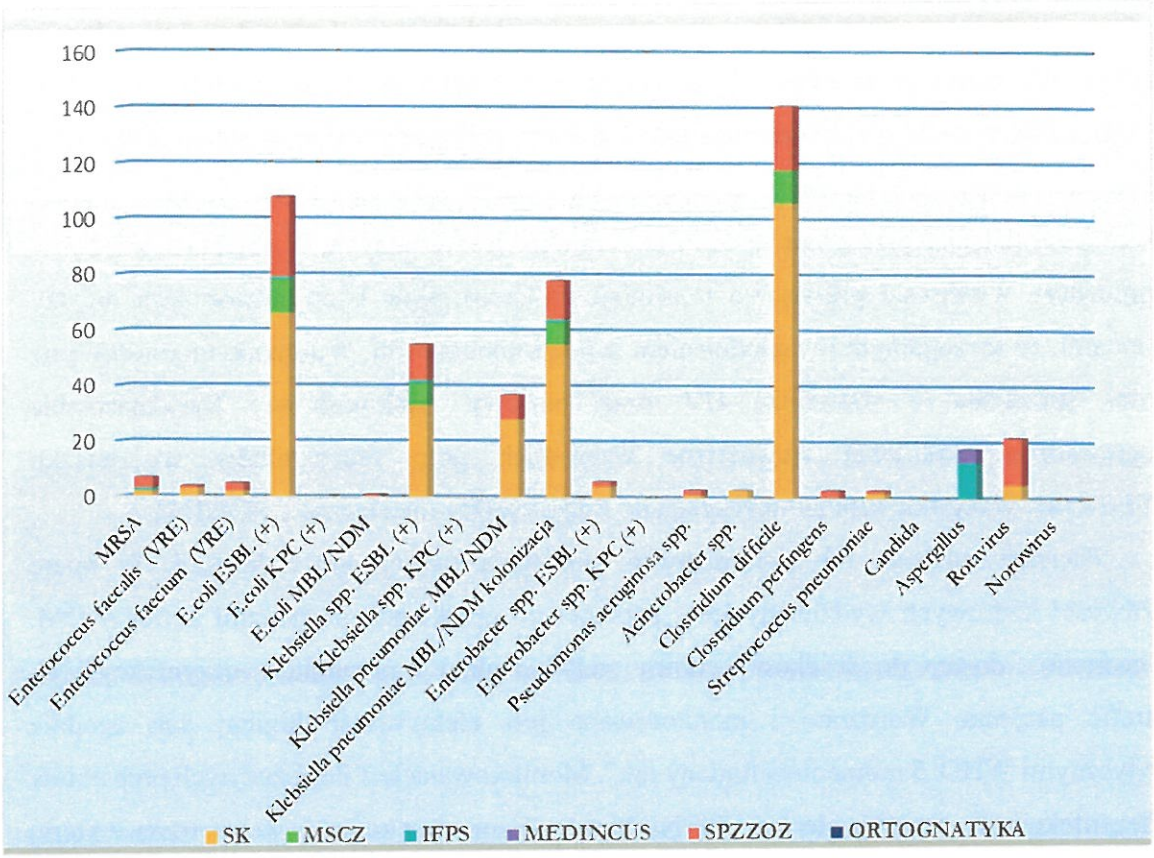
Analiza zbiorcza raportów ze szpitali zestawiona w w/w tabelach (*tab. 2÷3*) wykazała, iż w roku 2022 najpowszechniej występującymi patogenami alarmowymi były: *Clostridium difficile* odnotowane w 3 na 6 szpitali (u 58 pacjentów - do 72 godz. i 83 pacjentów - po 72 godz.); *E.coli ESBL(+)* stwierdzona w 4 na 6 szpitali, w tym u 72 pacjentów (do 72 godz.) i 36 pacjentów (po 72 godz.) oraz *kolonizacja Klebsiella pneumoniae MBL/NDM* wykazana przez 4 z 6 szpitali (u 73 pacjentów - do 72 godz., i 5 pacjentów - po 72 godz.).

Ponadto patogeny wykazane licznie przez szpitale to: *Klebsiella spp. ESBL(+)* w 4 na 6 szpitali (u 26 pacjentów - do 72 godz. i 29 pacjentów - po 72 godz.); *Klebsiella pneumoniae MBL/NDM* wykazana przez 2 z 6 szpitali (u 15 pacjentów - do 72 godz., i 22 pacjentów - po 72 godz.); *Rotawirus* wykazany w 2 z 6 szpitali (u 9 pacjentów – do 72 godz. i 13 pacjentów - po 72 godz.) oraz grzyby *Aspergillus* wykazane przez 2 z 6 szpitali (u 18 pacjentów - do 72 godz.).

Staphylococcus aureus MRSA stwierdzono w łącznej ilości 7 przypadków w 3 szpitalach; *Enterobacter spp.* ESBL (+) w 2 szpitalach w łącznej ilości 6 przypadków; *Enterococcus faecium (VRE)* wykryto w 2 szpitalach w łącznej ilości 5 przypadków; *Enterococcus faecalis (VRE)* wykryto w 2 szpitalach w łącznej ilości 4 przypadków; *Pseudomonas aeruginosa spp.* wykryto w łącznej ilości 3 przypadków w 2 szpitalach; *Acinetobacter spp.* wykryto w łącznej ilości 3 przypadków w 1 szpitalu; *Clostridium perfingens* wykryto w łącznej ilości 3 przypadków w 1 szpitalu; *Streptococcus pneumoniae* wykryto w łącznej ilości 3 przypadków w 2 szpitalach; *E.coli MBL/NDM* wykryto w łącznej ilości 1 w 1 szpitalu.

W ubiegłym roku w żadnym z 6 szpitali nie stwierdzono zakażeń wywołanych przez: *E.coli KPC (+), Klebsiella spp.* KPC (+), *Enterobacter spp.* KPC (+), grzyby *Candida* oraz *Norovirus.*

Wykres 1 Dystrybucja patogenów alarmowych w szpitalach na terenie powiatu pruszkowskiego w 2022r.

Oznaczenia:

SK –Mazowieckie Centrum Rehabilitacji „STOCER" sp. z o.o., Szpital Kolejowy im. dr med. Włodzimierza Roeflera w Pruszkowie

MSCZ - Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie

IFPS - Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach

MEDINCUS - Międzynarodowe Centrum Słuchu i Mowy grupa „Medincus" w Kajetanach

SPZZOZ - Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pruszkowie

ORTOGNATYKA - Ortognatyka dr Jagielak sp. z o.o. Sp. Komandytowa w Raszynie

Źródło: Opracowanie własne.

W związku z narastającym w szpitalach problemem lekooporności drobnoustrojów na dostępne grupy antybiotyków, wzrostem liczby pacjentów zakażonych patogenami wielolekoopornymi oraz szczególnie niepokojącym zjawiskiem rozprzestrzeniania się w Polsce szczepów pałeczek Enterobacteriaceae wytwarzających karbapenemazy (CPE), w szpitalach będących pod nadzorem PPIS w Pruszkowie wdrożono zalecenia Ministra Zdrowia i Konsultanta Krajowego ds. mikrobiologii lekarskiej „Zalecenia dotyczące postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych przez bakterie Gram-ujemne z rodziny Enterobacteriaceae". Wdrożono również zalecenia MPWIS

w Warszawie dotyczące zagrożenia szpitali w wyniku występowania patogenów wieloopornych, z dnia 18 października 2016r. Prowadzona jest ocena ryzyka wystąpienia zakażenia szpitalnego. Opracowano procedury uwzględniające rekomendacje w zakresie wykonywania badań przesiewowych u pacjentów przyjmowanych do szpitala, u których stwierdzane są czynniki ryzyka nosicielstwa CPE oraz u pacjentów w trakcie pobytu w szpitalu. Poszerzono grupy ryzyka przy wykonywaniu badań przesiewowych. Dane o ilości wykonywanych badań przesyłane są do PPIS w raportach kwartalnych. W obiektach wdrożone są procedury w zakresie przerwania transmisji drobnoustrojów chorobotwórczych między pacjentami, ze szczególnym uwzględnieniem izolacji kontaktowej. Wdrożono monitorowanie jakości sprzątania - wskaźniki UV oraz posiewy środowiskowe. Systematycznie przeprowadzano szkolenia wewnętrzne wszystkich grup pracowników w związku z CPE/NDM. Wszystkie szpitale przesyłają do PSSE raporty miesięczne CPE/NDM.

Pacjenci zakażeni lub skolonizowani podlegają izolacji lub kohortacji. W miarę możliwości kadrowych wydzielany jest personel do opieki nad pacjentami z CPE/NDM. Zapewniono dostęp do środków ochrony indywidualnej i preparatów dezynfekcyjnych w strefie pacjenta. Wdrożono i monitorowana jest efektywność higieny rąk zgodnie z wytycznymi WHO„5 momentów higieny rąk". Monitorowana jest ilość zużytych preparatów do dezynfekcji rąk. Na oddziałach z CPE/NDM prowadzona jest kontrola wewnętrzna, z której sporządzane są raporty.

1.3.8. Odwołania i interwencje

W 2022 r. nie były rejestrowane skargi, odwołania i zażalenia, rozpatrzono 6 interwencji:

1. Anonimowa interwencja w sprawie Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie – zastrzeżenia dotyczące złego stanu sanitarnego pomieszczeń, małej częstotliwości sprzątania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz braku dostępności środków higienicznych w łazienkach. W dniu przyjęcia zgłoszenia przesłano zanonimizowaną treść interwencji z prośbą o wyjaśnienia do MSCZ w Pruszkowie. W dniu 06.02.2022r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo wyjaśniające ze strony szpitala.
2. Interwencja żony pacjenta Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie w zakresie warunków sanitarnych w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych, salach chorych, warunków spożywania posiłków, palarni urządzonej w oddziale. W dniu przyjęcia zgłoszenia skontaktowano się z pielęgniarką

epidemiologiczną szpitala, otrzymano wyjaśnienia, dokumentację fotograficzną oraz do wglądu pismo ze szpitala – odpowiedź na skargę złożoną do dyrekcji szpitala. W dniu 21.07.2022r. udzielono odpowiedzi zgłaszającej interwencję.

3. Anonimowa interwencja dotycząca podejrzenia ospy małpiej u jednego z pacjentów Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie otrzymana przez SMS na telefon alarmowy PSSE w Pruszkowie. W dniu przyjęcia zgłoszenia PPIS w Pruszkowie skontaktował się z pielęgniarką epidemiologiczną szpitala, która po konsultacji z lekarzem dyżurnym, dyrektorem ds. medycznych i izbą przyjęć nie potwierdziła obecności pacjenta z podejrzeniem, ani potwierdzonym zachorowaniem na ospę małpią. W dniu 19.07.2022r. otrzymano wyjaśnienia ze szpitala w formie pisemnej.

4. Anonimowa interwencja w sprawie nie stosowania się do nakazu noszenia maseczek w podmiocie leczniczym Strefa Zdrowia, Łady, ul. Długa 34. W dniu przyjęcia zgłoszenia wysłano do podmiotu pismo przekazujące zanonimizowaną treść interwencji z prośbą o wyjaśnienia w sprawie przestrzegania przez personel przychodni zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.03.2022r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemiologicznego (Dz. U. 2022 poz. 679 z późn.zm.) w zakresie obowiązku zakrywania przy pomocy maseczki nosa i ust w budynkach, w których prowadzona jest działalność lecznicza. W dniu 24.10.2022r. do PSSE w Pruszkowie wpłynęło pismo wyjaśniające od Prezesa Zarządu przychodni.

5. Anonimowa interwencja dotycząca podmiotu leczniczego Strefa Zdrowia, Łady, ul. Długa 34. Zgłoszono zastrzeżenia w zakresie częstotliwości i jakości sprzątania, postępowania z odzieżą ochronną personelu, przechowywania preparatów szczepionkowych przeciw COVID-19, niedziałających dozowników do mydła i środków do dezynfekcji rąk.

Przeprowadzono kontrolę doraźną w podmiocie, wydano zalecenia doraźne: zapewnienie prawidłowo działających dozowników do środka do dezynfekcji rąk w części pomieszczeń – pokoi przyjmowania pacjentów; zapewnienie prawidłowego znakowania wszystkich pojemników i worków do odpadów medycznych; udrożnienie odpływów w podłodze pomieszczeń technicznych/gospodarczych; dostosowania do stanu faktycznego procedurę postępowania z brudną bielizną i odzieżą roboczą; zapewnienie w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego do czasowego przechowywania odpadów medycznych środka do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnika na zużyte rękawiczki; prowadzenie monitoringu warunków przechowywania odpadów medycznych; zapewnienie prawidłowego transportu wewnętrznego odpadów medycznych;

opracowanie procedury w zakresie postępowania z odpadami medycznymi; prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji zadań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, przechowywania aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

6. Interwencja pacjenta hospitalizowanego w Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie dotycząca zastrzeżeń pacjenta, co do stosowanych w MSCZ Pruszkowie procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W dniu przyjęcia zgłoszenia przekazano treść zanonimizowanej interwencji do szpitala MSCZ w Pruszkowie. W dniu 29.11.2022r. otrzymano od MSCZ w Pruszkowie obszerne wyjaśnienie w sprawie, na podstawie którego udzielono odpowiedzi wnoszącemu interwencję.

1.3.9. Wnioski

1) Oceny sytuacji epidemicznej na terenie powiatu pruszkowskiego dokonano na podstawie zarejestrowanych chorób zakaźnych zgłoszonych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
2) Liczba potwierdzonych (+) przypadków SARS-CoV-2 wynosiła 14 468.
3) Liczba osób objętych kwarantanną PPIS w Pruszkowie wyniosła 10 969.
4) W roku 2022 zostało zgłoszonych 1980 zachorowań na choroby zakaźne (z wyłączeniem COVID-19).
5) Sytuacja epidemiczna wybranych chorób zakaźnych w 2022 roku znacznie wzrosła w porównaniu do roku 2021.
6) Odnotowano znaczny wzrost zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w różnych przedziałach wiekowych.
7) W porównaniu z minionym rokiem odnotowano 5-krotny wzrost zachorowań na Rotawirusy.
8) W roku 2022 nie odnotowano zachorowań, ani podejrzeń zachorowań na odrę w powiecie pruszkowskim.
9) W nadzorze nad chorobami zakaźnymi w 2022r. odnotowano dobrą zgłaszalność zachorowań na choroby zakaźne, głównie poprzez bardzo dobrą współpracę z podmiotami leczniczymi, które przesyłają zgłoszenia zachorowania oraz z placówkami laboratoryjnymi, które przesyłają na bieżąco dodatnie wyniki laboratoryjne.

10) Według analizy kart uodpornień, obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi objętych jest 35 760 dzieci (zgodnie z ilością kart uodpornienia wykazaną przez punkty szczepień).
11) W 2022 r został otwarty kolejny punkt szczepień w powiecie.
12) Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2022r.
13) W ramach prowadzonego nadzoru nad wykonawstwem szczepień, stwierdzano przypadki, w którym rodzice odmawiali szczepienia dzieci. Pracownicy PSSE współpracują z personelem medycznym punktów szczepień w zakresie zmniejszenia ilości dzieci uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych (w 2022r. 328 osób uchylających się od szczepień). Rodzice są informowani o ciążącym na nich obowiązku szczepienia dzieci oraz o skutkach zdrowotnych wynikających z nieszczepienia dzieci.
14) W 2022 roku zarejestrowanych było 434 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.
15) Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne, których stosowanie objęte jest nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
16) W szpitalach wdrożony jest udokumentowany system zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych.
17) W związku z rozprzestrzenianiem się w Polsce szczepów pałeczek jelitowych Enterobacteriaceae produkujących karbapenemazy (CPE), które nabyły oporność na większość antybiotyków, w dalszym ciągu kontynuowane są działania w zakresie wdrożenia zaleceń dotyczących postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych prze Gram ujemne pałeczki z rodziny Enterobacteriaceae (CPE).

1.4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawania chorób , w tym chorób zakaźnych przeprowadzono w roku 2022 łącznie 128 kontroli sanitarnych obiektów użyteczności publicznej (33 kontrole sanitarne w 2021 r.). W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnohigienicznego. Ponadto w roku 2022 rozpatrzono 25 interwencje, wydano 10 postanowień, 83 decyzje, 15 opinii sanitarnych.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie ocenił stan sanitarny w następujących grupach obiektów: zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady fryzjersko-kosmetyczne, zakłady tatuażu, odnowy biologicznej, hotele, pływalnie, place zabaw dla dzieci.

1.4.1. Pływalnie

Na terenie powiatu pruszkowskiego nadzorem objęte są cztery pływalnie kryte, z czego jedna jest pływalnią na terenie ośrodka „ Falenty Biznes i Wypoczynek'' w Falentach, druga jest zlokalizowana na terenie „ Park Kajetany'' Sp. z o.o., ul. Mokra 7 w Kajetanach, 05-830 Nadarzyn. Są one dostępne dla gości obiektów noclegowych.

Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Harmonogramy kontroli jakości wody na pływalniach zostały ustalone z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym i zarządzający pływalniami je realizowali.

W 2022 r. przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Pruszkowie 284 sprawozdania z badań jakości wody na pływalniach (w 2021 r. otrzymano 262 sprawozdania). W trzech przypadkach w pobranych próbach stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C. Zarządca pływalni podjął natychmiastowe działania , przedstawił PPIS sprawozdania z badań wskazujących na poprawę jakości wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał pięć bieżących ocen jakości wody. Nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli.

W gminie Nadarzyn w miejscowości Strzeniówka znajduje się kompleks basenów odkrytych. Zarządcą obiektu jest Gminny Ośrodek Sportu w Nadarzynie. Przed rozpoczęciem sezonu w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający kompleksem basenów przedstawił sprawozdanie z przeprowadzonych badań wody. Badania jakości wody wykonywane były

również w trakcie sezonu kąpielowego. W wyniku oceny sprawozdań z badań nie stwierdzono braku przydatności wody do kąpieli.

1.4.2. Kąpieliska

Na terenie powiatu funkcjonuje jedno kąpielisko zorganizowane na wydzielonym fragmencie zbiornika wodnego "Glinianka Hosera" w Pruszkowie w Parku Kultury i Wypoczynku „Mazowsze".

W roku 2022 r. w miesiącu czerwcu przez upoważnionych pracowników PSSE w Pruszkowie pobrana została jedna próba wody do badań. Sprawozdanie wykazało przydatność wody do kąpieli. Na podstawie badań jakości wody pobieranej w ramach kontroli wewnętrznej przez laboratorium o udokumentowanym systemie jakości przed i w trakcie trwania sezonu kąpieliskowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał trzy bieżące oceny jakości wody stwierdzając każdorazowo przydatność wody do kąpieli.

1.4.3. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Powiat pruszkowski zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia z dwóch podstawowych źródeł dostaw: wodociągu magistralnego centralnego warszawskiego eksploatowanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawie S.A. oraz z ujęć wód podziemnych znajdujących się na jego terenie. W roku 2022 ocenie podlegały wodociągi o charakterze publicznym produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, wodociągi zakładowe produkujące wodę do celów komercyjnych i przeznaczoną do spożycia przez mniejszą liczbę ludności.

W roku 2022 na terenie powiatu pruszkowskiego nie działały trzy ujęcia wody i stacje uzdatniania wody przeznaczone do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Jedna ze stacji uzdatniania wody na terenie gminy Nadarzyn z uwagi na prowadzoną modernizacje od 2017 r. jest wyłączona z eksploatacji. Sieć wodociągowa, która powinna być zasilana z tej stacji była zasilana ze stacji uzdatniania wody w Walendowie.

Na terenie powiatu pruszkowskiego nie występują ujęcia powierzchniowe służące do zasilania sieci wodociągowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie, zgodnie z art. 12 i 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 537) oraz przepisami wykonawczymi do ww. ustawy, prowadzi systematyczny monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi rozprowadzanej w systemach wodociągowych wodociągów publicznych, a także

zakładowych i lokalnych. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1a ww. ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (właściciel, administrator urządzenia wodnego) zobowiązane jest do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody i zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców.

Próby wody do badań laboratoryjnych pobierane były w ustalonych stałych miejscach poboru (zlokalizowanych na sieci wodociągowej i miejscach czerpania wody przez odbiorców usług, tzw. punktach zgodności) z częstotliwością zależną od wielkości produkowanej wody określoną w załączniku nr 3 do obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Próby wody pobrane przez pracowników PSSE badane były przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Kontrola wewnętrzna prowadzona była przez przedsiębiorców zgodnie z harmonogramem i zakresem badań zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie. Badania prób wody w ramach kontroli wewnętrznych prowadzone były przez laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody i zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami przedstawili łącznie 210 sprawozdań z przeprowadzonych badań wody do spożycia (w 2021 r. było ich 228). W ramach nadzoru nad jakością wody upoważnieni pracownicy PPIS w Pruszkowie pobrali 164 próby wody do badań z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Spośród pobranych w 2022 roku prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (PPIS i przedsiębiorstwa wodociągowe) zakwestionowano 8 prób, z czego 6 to próby pobrane w ramach kontroli wewnętrznej. Przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w 2 próbach (bakterie grupy coli, e.coli). W 6 próbach stwierdzono ponadnormatywne wartości parametrów chemicznych (żelazo, mangan). Każdorazowo po wszczęciu postępowania administracyjnego podejmowane były działania naprawcze dotyczące ujęć wody i stacji uzdatniania. Po zakończeniu prac przeprowadzane były badania pobranych prób wody, które wykazywały skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych.

W próbach wody pobranych przez pracowników MPWiK w ramach kontroli wewnętrznej w wodociagu publicznym w Piastowie stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej żelaza. Zostało wszczęte postepowanie administracyjne . Natychmiastowe działania naprawcze (intensywne płukanie sieci wodociągowej) wykazały poprawę jakości wody. Po otrzymaniu sprawozdań z badań wskazujących na poprawę jakości wody, PPIS w Pruszkowie umorzył postepowanie administracyjne.

W wodociągu publicznym w Parzniewie stwierdzono w jednej próbie bakterie z grupy coli i e.coli. Wszczęto postępowanie administracyjne. Przedsiębiorca podjął natychmiastowe działania, jakość wody została doprowadzona do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294).

1.4.4. Jakość ciepłej wody

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody w roku 2022 pobrano 92 próby (w 2021 r. pobrano 53 próby) ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku obecności bakterii Legionella sp. z instalacji c.w.u. w:

- placówkach zapewniających stacjonarne i całodobowe świadczenia (szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy),
- placówkach zapewniających całodobowa opiekę osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku i przewlekle chorym,
- domach pomocy społecznej,
- ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W wyniku przeprowadzonych badań wody pięciokrotnie stwierdzono naruszenie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym w domach opieki. Wykryta obecność bakterii Legionella w trzech przypadkach wskazała na średnie skażenie. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w drodze decyzji administracyjnych nakazywał zarządcom obiektów doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu oraz podjęcie działań zgodnych z załącznikiem Nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Decyzje zostały wykonane. W jednym przypadku na wniosek strony, przedłużono termin wykonania decyzji.

1.4.5. Wnioski

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Pruszkowie skontrolowała zarówno obiekty, będące w ewidencji PSSE w Pruszkowie, jak i inne nieewidencjonowane, pełniące różne funkcje i mające duży wpływ na ogólny stan powiatu.

Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej powiatu pruszkowskiego w roku 2022 w większości przypadków nie budził zastrzeżeń. Stwierdzone nieprawidłowości usuwane były na bieżąco bądź w krótkich terminach.

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nad urządzeniami służącymi do zaopatrzenia w wodę wykazał, że:

- w roku 2022 monitoringiem kontrolnym i przeglądowym objęto wodę w 17 urządzeniach wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę
- głównymi przyczynami kwestionowania jakości wody były: bakterie grupy coli, żelazo, mangan,
- w wyniku przeprowadzonych badań jakości wody zakwestionowano 8 prób, z czego 6 pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających wodociągiem,
- w każdym przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych parametrów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) podejmowano działania w stosunku do producentów wody, mające na celu dostosowanie jakości wody do wymagań stawianych wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne (właściciele, administratorzy urządzeń wodnych) zobowiązane do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody i zapewnienia dobrej jakości wody dla odbiorców wywiązywały się z nałożonych obowiązków. Stwierdzono poprawę w zakresie systematycznego dostarczania sprawozdań z badań wody do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom z terenu powiatu pruszkowskiego pozostała na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.
- Zarządcy pływalni realizują zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Harmonogramy kontroli jakości wody na pływalniach zostały ustalone i zarządzający pływalniami je realizowali.

1.5. Stan sanitarny żywności, żywienia, przedmiotów użytku i kosmetyków

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie sprawował bieżący nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych nad 2387 obiektami.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, to producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych. Prawo żywnościowe stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu, co zostało jednoznacznie określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności.
Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

W celu zapewnienia skutecznego działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, urzędowe kontrole żywności przeprowadzane były zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1).

Sposób przeprowadzania kontroli prowadzony był w oparciu o procedury kontroli opracowane i wprowadzone do stosowania zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie procedur przeprowadzania urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi.
Wykaz grup nadzorowanych obiektów na przestrzeni kilku lat przedstawia tabela 13.

Tabela 12 Zakłady produkcji obrotu żywnością, wyrobami do kontaktów z żywnością i kosmetykami

Lp.	Grupa obiektów	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Zakłady produkcji żywności	61	66	69	86	87	92	97	105	113	124	129
2.	Zakłady obrotu żywnością	864	791	901	994	1058	1079	1176	1245	1213	1280	1346
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	248	231	253	301	265	287	312	358	336	437	485
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	160	166	176	189	206	228	241	272	276	269	250
5.	Obiekty ruchome i tymczasowe, w tym środki transportu	56	45	53	73	85	161	123	151	152	79	81
6.	Zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	3	3	3	3	3	4	4	4	5	5
7.	Zakłady obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	36	16	24	27	33	34	41	44	46	54	58
8.	Zakłady produkujące kosmetyki	8	8	7	5	6	5	8	13	18	18	20
9.	Zakłady obrotu kosmetykami	15	12	11	15	14	14	13	10	16	12	13
	Razem	1 450	1 338	1 497	1 693	1757	1903	2015	2202	2174	2278	2387
W 2022 roku na terenie powiatu pruszkowskiego ewidencjonowano więcej niż w 2021 r. zakładów produkujących i wprowadzających żywność do obrotu, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz produkty kosmetyczne. Na przestrzeni kilku lat można zaobserwować tendencję wzrostową liczby obiektów.												

Źródło: Opracowanie własne.

W roku 2022 kontynuowano realizację zapisów podpisanego w dniu 15 listopada 2018 r. porozumienia o współdziałaniu i współpracy pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pruszkowie, a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie. Na mocy porozumienia ustalone zostały listy zakładów w których nadzór sprawowany będzie wspólnie przez Inspekcję Weterynaryjną i Państwową Inspekcję Sanitarną – listy podpisane zostały dwukrotnie w ciągu roku: w dniu 12.01.2022 r. oraz w dniu 13.07.2022 r.

We wszystkich zakładach garmażeryjnych odbywa się produkcja wyrobów garmażeryjnych (pierogów, krokietów itp.) z udziałem przetworzonych surowców pochodzenia zwierzęcego. W związku z powyższym zakłady znajdują się pod nadzorem PIS.

W 2022 r. w związku ze wzmożonym nadzorem w obiektach związanym z występowaniem w Polsce ASF, wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono 6 kontroli w kioskach ze sprzedażą mięsa i wędlin na targowisku – kioski będące w nadzorze PPIS w Pruszkowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie identyfikowalności i legalności mięsa i produktów mięsnych oraz odpadów. Stwierdzono natomiast uchybienia w zakresie warunków sanitarno-higienicznych za które nałożono 6 mandatów na kwotę 2100 zł.

Podejmowano także własne działania kontrolne w związku ze wzmocnieniem działań związanych ze zwalczaniem Afrykańskiego Pomoru Świń ASF – przeprowadzano kontrole punktów sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych na targowiskach, podczas których ustalano źródło pochodzenia mięsa, wyrobów mięsnych, sprawdzano dokumentacje dotyczącą identyfikowalności.

Prowadząc własne kontrole, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, PPIS przekazuje informacje właściwym miejscowo organom Inspekcji Weterynaryjnej.

Stan sanitarny w nadzorowanych obiektach PPIS ocenia zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno–sanitarnych.

W 2022 roku wydano mniej niż w 2021 roku decyzji administracyjnych nakazujących unieruchomienie działalności zakładów (w 2022 – 3, w 2021 r. – 6).

Porównanie danych przedstawia Tabela 14.

Tabela 13 Kontrola obiektów produkcji i obrotu żywności

Lp.	Wyszczególnienie	Rok										
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu żywnością, materiałami do	572	443	520	491	424	374	336	327	224	229	290

	kontaktu z żywnością											
2.	Liczba skontrolowanych obiektów produkcji i obrotu kosmetykami	10	6	10	4	5	2	3	4	4	4	12
3.	Liczba kontroli razem	910	562	676	626	546	487	444	414	263	233	346
4.	w obiektach produkcji i obrotu żywnością	893	550	660	622	541	485	437	409	259	270	330
	w tym w wyniku zgłoszeń w systemie RASFF i interwencji konsumentów	303	54	115	72	42	68	70	69	40	51	44
5.	w obiektach produkcji i obrotu kosmetykami	17	12	16	4	5	2	7	5	4	4	16
6.	Liczba decyzji administracyjnych ogółem	82	54	71	72	59	29	47	82	168	22	23
	w tym unieruchomienia działalności i wycofania produktów	3	1	3	1	9	1	3	17	3	6	3

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego w 2022 r. oceniono więcej o 15 obiektów w stosunku do roku 2021 (2022 r. – 20, 2021 r. – 5).

Na podstawie arkusza oceny zakładu do:

- **kategorii niskiego ryzyka zakwalifikowano 4 zakłady** – wytwórnię majonezu i musztardy, wytwórnię suplementów diety, gospodarstwo rolne prowadzące działalność w ramach produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich, hurtownię suplementów diety;
- **kategorii średniego ryzyka zakwalifikowano 9 zakładów:** piekarnię, przetwórnię owocowo-warzywną, 2 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, 5 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (punkt wydawania posiłków w szpitalu, blok żywienia w domu pomocy społecznej, stołówkę w żłobku funkcjonującą w systemie cateringowym, stołówkę szkolną, stołówkę szkolną);
- **kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 7 zakładów:** 2 wytwórnie lodów, 4 zakłady garmażeryjne, 1 zakład żywienia zbiorowego typu otwartego.

Zestawienie danych na przestrzeni lat przedstawia tabela 15.

Tabela 14 Wyniki kontroli zakładów produkcji i obrotu żywności

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Liczba skontrolowanych obiektów	471	582	443	520	491	424	374	336	331	224	229	290
2.	Liczba obiektów nieodpowiadających wymaganiom	11	3	8	23	15	2	8	6	2	1	-	-
3.	Liczba nałożonych mandatów karnych w roku	105	77	73	124	110	108	90	64	74	27	36	42
4.	Nałożone mandaty karne w złotych w roku	37550	27850	30300	46950	41250	47250	38650	32200	41900	13600	18800	22500
5.	Udział nałożonych mandatów w przeprowadzonych kontrolach	15,1%	8,6%	13,3%	18,5%	17,7%	20%	18,5%	14,6%	18%	10,4%	13,3%	12,7%
6.	Średnia wysokość mandatu w roku w złotych	258,00	362,00	415,00	379,00	375,00	437,00	429	503	566	504	522	536

7.	Udział zakwestionowanych próbek żywności	2,0%	1,6%	1,1%	0%	1,7%	0,2%	0%	0,75%	2,7%	1,3%	0	0,3%

Źródło: Opracowanie własne.

Na podstawie przytoczonych danych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Zakłady dostosowywane są do obowiązujących wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności, przedsiębiorcy zdobywają coraz większą wiedzę w obszarach bezpieczeństwa żywności oraz mają większą świadomość zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania prawidłowych warunków przy produkcji i obrocie. W wyniku nakładanych mandatów karnych, obowiązków nałożonych w decyzjach administracyjnych i kontroli sprawdzających stwierdzano sukcesywną poprawę warunków sanitarno–higienicznych w zakładach w ciągu roku.

W dalszym ciągu należy jednak obligować podmioty do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.

W obiektach na przestrzeni lat poprzez przeprowadzanie skutecznych kontroli, sukcesywnie następuje poprawa stanu sanitarno–higienicznego.

Zarówno w roku 2022 jak i w 2021 zmniejszona ilość i intensywność kontroli w zakresie bezpieczeństwa żywności wynikała z innych zadań realizowanych w związku z wprowadzonym stanem epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i prowadzonymi działaniami w tym zakresie.

Pracownicy Sekcji BŻŻiK przeprowadzili łącznie 16 kontroli w zakładach w związku z kontrolą przestrzegania obostrzeń związanych ze stanem epidemii - kontrole te częściowo przeprowadzane były wspólnie z funkcjonariuszami Policji.

Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno–sanitarne w zakresie bezpieczeństwa żywności nałożono więcej mandatów karnych niż w 2021 r.:

- w 2022 roku 42 mandaty karne na łączną kwotę 22500 złotych.
- w 2021 roku 36 mandatów na łączną kwotę 18800 złotych.

Udział nałożonych mandatów karnych w stosunku do liczby przeprowadzonych kontroli wynosił 12,7%, natomiast w 2021 r. był większy i wynosił 13,3%. Średnia wartość mandatu w 2022 r. zwiększyła się w porównaniu do 2021 r. i wynosiła 536 zł. (w 2021 r. – 522 zł.).

Mandaty karne podobnie jak w latach ubiegłych nakładane były głównie za następujące uchybienia:

1) brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu,
2) brudno utrzymane pomieszczenia produkcyjne oraz socjalno–sanitarne,
3) brudna powierzchnia maszyn, urządzeń i sprzętu, wyposażenia meblowego oraz sprzętu i wyposażenia mających kontakt z żywnością,
4) brak segregacji przy przechowywaniu odzieży wierzchniej i ochronnej,
5) niewłaściwa higiena osobista personelu (brak prawidłowej odzieży ochronnej, brak zabezpieczenia włosów),
6) brak orzeczeń do celów sanitarno–epidemiologicznych personelu,
7) brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk,
8) nieprawidłowo przechowywany sprzęt produkcyjny, elementy maszyn, naczynia kuchenne i stołowe – narażone na zanieczyszczenia,
9) nieprawidłowo przechowywane artykuły spożywcze, narażone na wtórne zanieczyszczenia (brak prawidłowej segregacji surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, nieopakowane środki spożywcze przechowywane w otwartych pojemnikach, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniami),
10) brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego – artykuły spożywcze wymagające przechowywania w obniżonej temperaturze eksponowane poza urządzeniami chłodniczymi,
11) w sprzedaży artykuły spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
12) brak prowadzonej identyfikowalności dostawców środków spożywczych,
13) brak wdrażania w zakładach zasad GHP/GMP/HACCP.

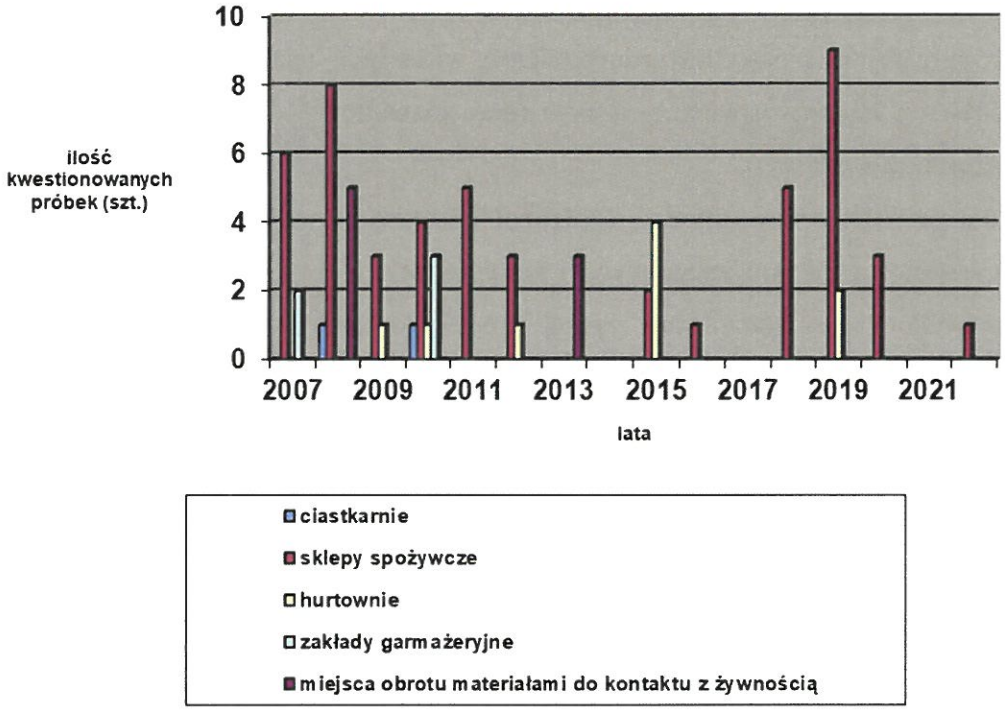
W 2022 roku w 9 przypadkach występowano z wnioskami do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej w związku z prowadzeniem działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej, prowadzenie działalności niezgodnie z wydaną decyzją, niewłaściwe oznakowanie produktów, brak podanej informacji konsumentom o zastosowanych substancjach alergennych.

Wnioski o nałożenie kar pieniężnych wynikają z art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Nałożone zostały kary pieniężne na łączną kwotę 14500 złotych.

Od 2008 roku można obserwować zmniejszającą się znacznie liczbę prób zakwestionowanych, w 2017 r. nie kwestionowano żadnej z pobranych próbek, natomiast od

2018 r. zwiększa się liczba kwestionowanych próbek - w 2018 r. - 3 próbki, w 2019 r. kwestionowano 11 próbek, w 2020 r. – 3 próbki, natomiast w 2021 r. żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana, w 2022 r. została zakwestionowana 1 próbka.

Wykres 2 Liczba kwestionowanych prób żywności w latach 2007-2022

Źródło: Opracowanie własne.

Powyższy wykres przedstawia liczbę pobranych prób żywności w poszczególnych rodzajach obiektów, które nie spełniały wymagań.

W 2022 r. następowało dalsze zwiększanie liczby zakładów z wdrożonymi systemami zapewnienia jakości zdrowotnej żywności.

Zestawienie danych przedstawia tabela 16.

Tabela 15 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP

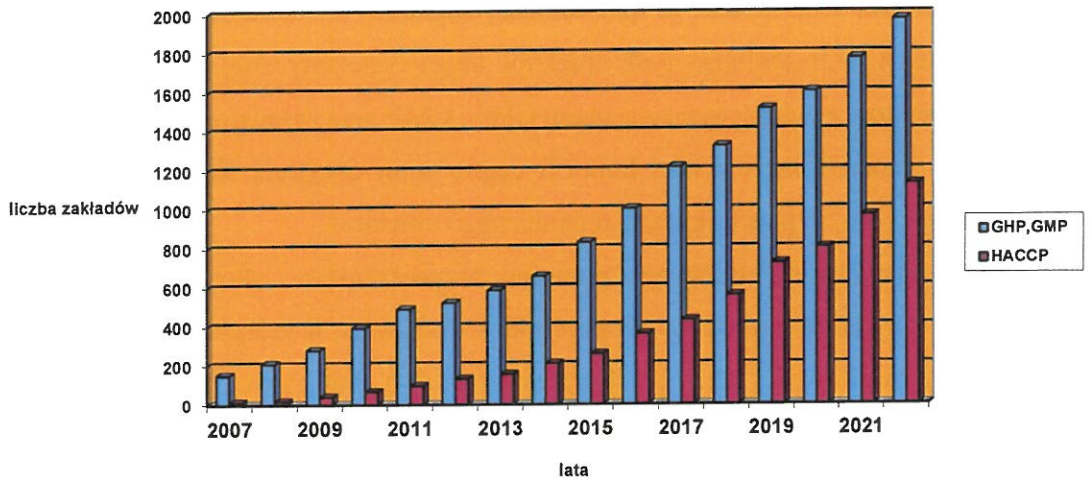
Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
1.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	522	585	658	832	1005	1218	1325	1516	1604	1774	1973

2.	Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami HACCP	155	131	209	258	361	432	559	725	805	969	1131

Źródło: Opracowanie własne.

Na koniec roku z wdrożonymi zasadami GHP/GMP były 1973 zakłady, natomiast system HACCP wprowadziło 1131 zakładów.

Wykres 3 Zakłady z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i HACCP w latach 2014–2022

Źródło: Opracowanie własne.

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów stosujących zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP).

W dalszym ciągu zauważa się, że stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia, funkcjonujących na nadzorowanym terenie jest zróżnicowany. Na terenie powiatu działają zarówno obiekty nowoczesne np. duże zakłady produkcyjne, obiekty żywienia zbiorowego, markety, kuchnie w szkołach i nowootwierających się domach opieki dla osób starszych, jak i stare, mieszczące się w małych obiektach, które są pozbawione są możliwości rozbudowy i modernizacji.

W wielu zakładach żywieniowo – żywnościowych stan sanitarny ulega systematycznej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP to jest Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji z kontroli sanitarnych za rok 2022, można stwierdzić, że większość uchybień stwierdzanych podczas kontroli, wynika z nieświadomości pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, w tym z brakiem szkoleń, które winni zapewnić przedsiębiorcy i brakiem wdrożenia systemu HACCP oraz zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Analiza nieprawidłowości i niezgodności w zakładach produkujących środki spożywcze pozwala stwierdzić, że w pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają duże firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności.

Na podstawie analizy wyników kontroli dotyczących zakładów żywieniowo – żywnościowych można wnioskować, że stan sanitarny zakładów nie odbiega znacząco od stanu w poprzednich latach. Stan sanitarny tych obiektów ulega systematycznej poprawie. Ogółem wzrosła liczba obiektów z wdrożonymi zasadami GHP i GMP oraz zasadami systemu HACCP. Przedsiębiorcy w ramach wewnętrznej kontroli często sami decydują się na modernizację pomieszczeń, a tym samym poprawę stanu technicznego obiektów.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w obszarach, w których w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości takie jak: brak wdrażanych i skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, brak prawidłowego znakowania wyrobów, brak identyfikowalności surowców i produktów, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, brak zachowania łańcucha chłodniczego, nieprawidłowe procesy mycia i dezynfekcji.

Konieczna jest także kontynuacja uzupełniania wiadomości oraz stały instruktaż prowadzony w czasie kontroli sanitarnych. Bardzo ważnym elementem jest współpraca producentów z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często jest czynnikiem pomagającym i mobilizującym do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości produkowanej żywności.

W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

Ponadto, w trosce o „zdrowie publiczne", niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.

Wnioski

1. W dalszym ciągu należy obligować właścicieli do zachowania właściwej higieny produkcji i sprzedaży nie tylko działaniami represyjnymi, lecz również poprzez przekazywanie przedsiębiorcom wiedzy merytorycznej oraz instruowanie w zakresie zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP.
2. Wobec zakładów produkcyjnych należy w dalszym ciągu podejmować systematyczne działania zmierzające do zapewnienia prawidłowych warunków produkcji środków spożywczych oraz obligować przedsiębiorców do utrzymania skutecznej kontroli wewnętrznej bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.
3. W zakładach gastronomicznych, ze względu na procesy przygotowywania żywności nietrwałej, niosące ryzyko związane z wystąpieniem zatruć pokarmowych, należy przeprowadzać systematyczne kontrole w celu dalszej poprawy i utrzymania właściwego stanu sanitarnego tych zakładów.
4. Na podstawie analizy wyników kontroli, dotyczących zakładów żywieniowo – żywnościowych, można wnioskować o ogólnej poprawie stanu sanitarnego zakładów produkcji żywności.
5. Wiele zakładów kontynuowało prace modernizacyjne zmierzające do poprawy warunków higieniczno–sanitarnych, kilkadziesiąt w ostatnim roku wdrożyło zasady GHP/GMP/HACCP.
6. Konieczna jest intensyfikacja działań prewencyjno–kontrolnych.
7. Istotny problem stanowi dokonywanie oceny żywienia w placówkach prowadzących żywienie zbiorowe zamknięte. Modelowe racje pokarmowe obecnie mają formę zaleceń. Niektóre placówki nie prowadzą pełnych raportów żywieniowych – w związku z powyższym ocena sposobu żywienia jest niemożliwa. Ponadto nie istnieją przepisy narzucające obowiązkowe normy żywieniowe – w związku z powyższym nie ma podstaw prawnych do egzekwowania prawidłowego żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.
8. W celu prawidłowego wykonywania zadań, mając na uwadze zmieniający się porządek prawny oraz funkcjonowanie w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w zintegrowanych strukturach Unii Europejskiej, konieczne jest ciągłe doskonalenie wiedzy pracowników, poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych.

9. W trosce o zdrowie publiczne niezbędne jest kontynuowanie działań edukacyjnych prowadzących do wzrostu świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także upowszechniania wiedzy nt. racjonalnego żywienia i zdrowego trybu życia.
10. Analiza wskaźników dotyczących stanu sanitarno–higienicznego zakładów pozostających pod nadzorem PIS w 2021 r. wskazuje na konieczność utrzymania dotychczasowego poziomu działań kontrolnych, a w niektórych sytuacjach ich wzmożenie szczególnie w odniesieniu do zakładów, które nadal wykazują niezgodny z wymaganiami stan sanitarny.
11. Wyniki przeprowadzonych kontroli, w tym ilość wydanych decyzji i nałożonych mandatów, potwierdzają także słuszność podejmowania wzmożonych, ukierunkowanych problemowo działań PIS w powiecie pruszkowskim – będą one kontynuowane w kolejnych latach.
12. Na oficjalnych stronach internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej umieszczane są bieżące informacje w zakresie bezpieczeństwa żywności jak też informacje dla prowadzących działalność w zakresie produkcji żywności, żywienia ludzi czy wprowadzania żywności do obrotu.

1.6. Stan sanitarny środowiska pracy

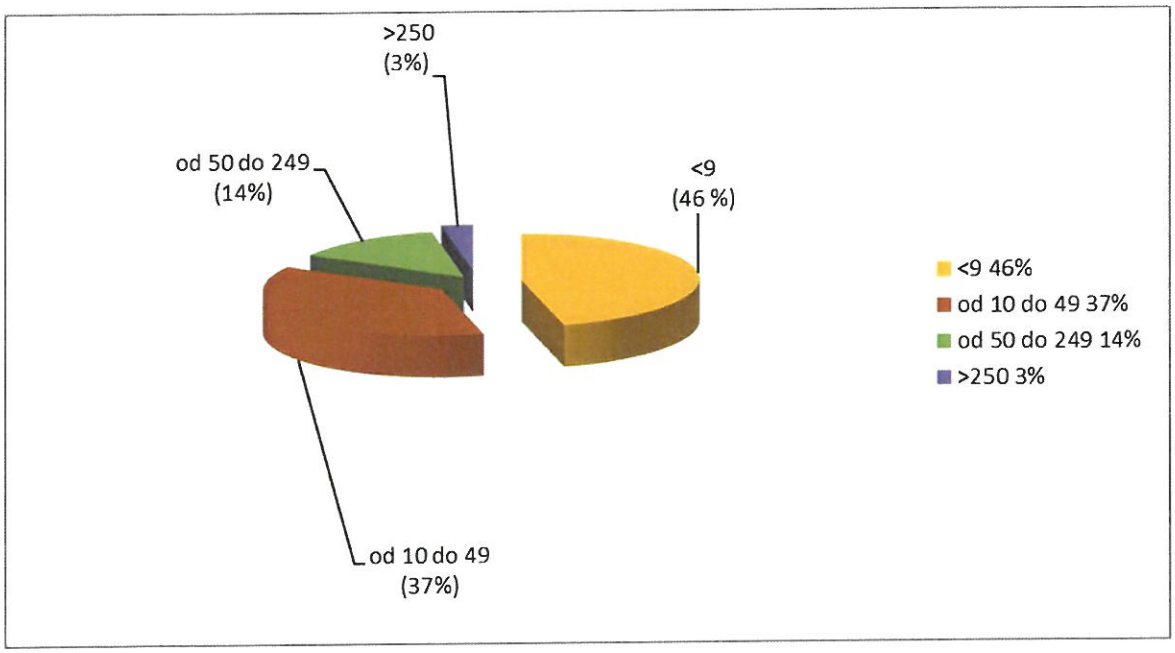
W roku 2022 nadzorem PPIS w Pruszkowie objętych było 654 zakładów z:

- gminy Pruszków – 215 zakładów,
- gminy Raszyn – 140 zakłady,
- gminy Michałowice - 91 zakłady,
- gminy Piastów – 66 zakłady,
- gminy Nadarzyn – 71 zakładów,
- gminy Brwinów –71 zakładów,

zatrudniających 24556 pracowników, w tym: 19 zakładów zatrudniających ponad 250 osób, 89 zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób, 244 zakłady zatrudniających od 10 do 49 osób, 302 zakłady zatrudniających do 9 osób.

Wykres 4 Zakłady pracy według wielkości zatrudnienia w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne.

1.6.1. Nadzór nad warunkami środowiska pracy

Do zakresu działania Sekcji Higieny Pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, należy:

1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy,
2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia,
3) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
   przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych, przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursory kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich,

przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej

oraz

4) nadzór nad przestrzeganiem przepisów zakazujących wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W roku 2022 pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE przeprowadzili 97 kontroli w 79 zakładach pracy w tym:

- 37 kontroli w gminie Pruszków w 30 zakładach,
- 22 kontrole w gminie Raszyn w 15 zakładach,
- 6 kontroli w gminie Michałowice w 5 zakładach,
- 14 kontroli w gminie Nadarzyn w 12 zakładach,
- 12 kontroli w gminie Brwinów w 11 zakładach,
- 6 kontroli w gminie Piastów w 6 zakładach.

Stwierdzono naruszenie przepisów prawnych na podstawie których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał 12 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień w 12 zakładach (5 w gminie Pruszków, 3 w gminie Raszyn, 2 w gminie Brwinów, 1 w gminie Michałowice, 1w gminie Nadarzyn).
Nakazy dotyczyły podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, które przedstawia tabela 17 oraz wykres 5.

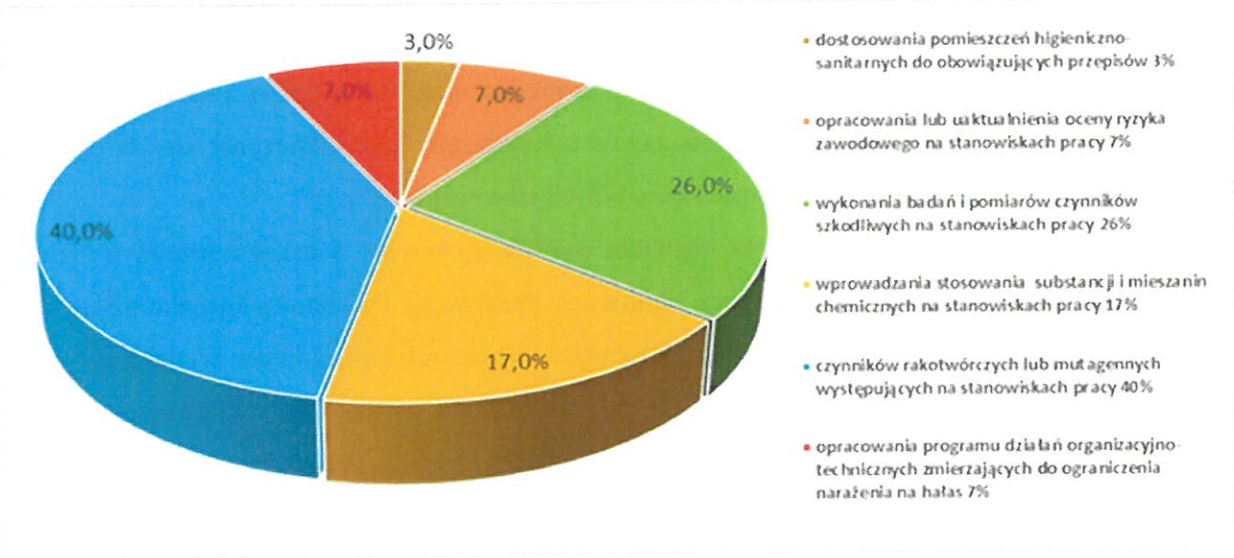
Tabela 16 Nakazy dla zakładów pracy

Lp.	dotyczy	liczba
1.	dostosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do obowiązujących przepisów	1
2.	opracowania lub uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy	2
3.	wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy	8
4.	wprowadzania stosowania substancji i mieszanin chemicznych na stanowiskach pracy	5
5.	czynników rakotwórczych lub mutagennych występujących na stanowiskach pracy	12

6.	opracowania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas	2
	razem	30

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 5 Zagrożenia w nakazach dla zakładów pracy

Źródło: Opracowanie własne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie wydał łącznie 30 nakazów.

W roku 2022 wpłynęły 32 interwencje, z tego rozpatrzono wszystkie oraz rozpatrzono jedną z 2021 roku. 29 interwencji uznano za bezzasadne, 2 przekazano do właściwego miejscowo PPIS, a jedną za zasadną (wydano decyzję administracyjną nakazującą dostosowanie dla wprowadzanego produktu chemicznego karty charakterystyki i etykiety do obecnie obowiązujących przepisów prawnych). Interwencje dotyczyły głównie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Interwencje zgłaszane były przez PPIS w związku ze wzmożonym nadzorem na wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych na polecenie GIS.

W 2022 roku PPIS przeprowadzał kontrole w nadzorowanych zakładach w celu oceny zagrożeń występujących w środowisku pracy. Na dzień 31.12.2022 r. zatrudnionych było w ośmiu zakładach pracy 81 pracowników na stanowiskach, gdzie stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych, najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (79 pracowników w 7 zakładach pracy) oraz najwyższego natężenia promienienia - promieniowania laserowego

(2 pracowników w jednym zakładzie). Częstym powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest specyfika produkcji. W takich przypadkach, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy pracodawca zobowiązany jest udostępnić środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania.

Ponadto zgodnie z ww. obowiązkiem wynikającym z art. 5 ust. 4 a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zawodowych wydał 5 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Dodatkowo w I kwartale pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii, wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19, przeprowadzili 12 kontroli tzn. „Covidowych".

1.6.2. Nadzór nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin

W roku 2022 w ewidencji PSSE było 346 zakładów pracy, w których pracownicy stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 100 podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje lub substancje jako składniki w mieszaninach.

Przeprowadzono łącznie 52 kontrole, tym 13 dotyczących nadzoru nad wprowadzaniem substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie: właściwego przekazywania informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki, raport bezpieczeństwa chemicznego, scenariusze narażenia, ocena ryzyka zawodowego) w obrocie krajowym, unijnym, zgodności posiadanych kart charakterystyki i oznakowań opakowań substancji i mieszanin chemicznych z obowiązującymi wymogami prawa, oraz 39 kontroli dotyczących stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w zakresie bezpiecznego przechowywania chemikaliów w magazynach i innych pomieszczeniach pracy oraz oceny dokumentacji dotyczącej

bezpieczeństwa chemicznego (instrukcje BHP, szkolenia, instrukcje składowania, pakowania, załadunku i transportu). W trakcie dwóch kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono naruszenie przepisów. Wydano decyzje administracyjne, nakazujące: sporządzenie spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, przedstawienia kart charakterystyki dla stosowanych substancji i mieszanin chemicznych, dla których istnieje obowiązek dostarczenia karty charakterystyki, sporządzenie do magazynu niebezpiecznych substancji chemicznych i/lub ich mieszanin instrukcję określającą ich sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu oraz dostosowania karty charakterystyki i oznakowania mieszaniny chemicznej do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

W trakcie kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie nakazów.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania detergentów.

1.6.3. Nadzór nad wprowadzeniem produktów biobójczych

W ewidencji PSSE w Pruszkowie ogółem jest 30 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego, w tym 4 podmioty zobowiązane do uzyskania pozwolenia Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych na udostępnianie na rynku i stosowanie ww. produktów z Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. W roku 2022 przeprowadzono 19 kontroli w ww. zakresie, w trakcie których nie stwierdzono uchybień.

1.6.4. Nadzór nad warunkami pracy pracowników mających kontakt z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi

W ewidencji PSSE są wpisane 62 zakłady pracy, zatrudniające pracowników na stanowiskach na których występuje kontakt lub narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

Narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne lub kontakt z ww. czynnikami na stanowiskach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego występuje głównie w zakładach, w których znajdują się laboratoria badawcze, w podmiotach leczniczych, na stacjach benzynowych, w warsztatach samochodowych i w firmach zajmujących się obróbką drewna. W roku 2022 przeprowadzono 10 kontroli w zakładach w zakresie oceny realizacji wymogów dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W trakcie

czterech kontroli stwierdzono naruszenie przepisów. Wydano 4 decyzje administracyjne, nakazujące: sporządzenie rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenie rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; sporządzenie „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym".

W trakcie 2 kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie nakazów, 2 kontrole sprawdzające zostaną przeprowadzane 2023 roku.

1.6.5 Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi współpracowała na zasadach określonych w Porozumieniu z dnia 26 listopada 2018 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Komendantem Głównym Policji, Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Prokuratorem Krajowym, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych z ww. organami. Ponadto na szczeblu powiatu współpracowała w oparciu o Porozumienie z 13 marca 2019 roku „o współpracy w celu sprawnego i skutecznego wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych" pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pruszkowie oraz Komendantem Powiatowym Policji w Pruszkowie.

W 2022 roku nie prowadzono postępowań administracyjnych w stosunku do osób fizycznych, które mogły być odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nie prowadzono spraw dotyczących podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi mieszkańców z terenu powiatu pruszkowskiego.

W 2022 roku przeprowadzono dwie kontrole w związku z podejrzeniem wprowadzania do obrotu produktów zawierających w składzie substancje spełniające definicje środka zastępczego w rozumieniu art. 4 pkt 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani. W dniu kontroli nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych. Wprowadzane

do obrotu produkty zawierały dozwoloną ilość THC, deklarowana zawartość THC nie przekraczała 0,3% a na podstawie przeprowadzonych obserwacji i oceny asortymentu nie stwierdzono podejrzanych towarów czy produktów, które swoim wyglądem, przeznaczeniem, gramaturą jednostkowych opakowań, czy ceną mogły być uznane jako „środki zastępcze".

Na prośbę Inspektora do spraw Substancji Chemicznych przeprowadzono jedną kontrolę w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie. Kontrola powyższa została przeprowadzona w związku ze złożonym do Inspektora do spraw Substancji Chemicznych wnioskiem , w celu wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 40 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ponownie jak co roku, na początku roku 2022 zwrócono się do podmiotów leczniczych, powiatu pruszkowskiego pismem przypominającym o niezwłocznym przekazywaniu informacji o każdym stwierdzonym przypadku lub podejrzeniu zatrucia środkiem zastępczym do PSSE w Pruszkowie w związku z wejściem z dniem 21.08.2018 r. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przesłano do podmiotów leczniczych wzór tabeli zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, który zaczął obowiązywać od 21.08.2018 r. i został opracowany przez Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 30 a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Poinformowano również:

- o obowiązku wynikającym z art. 30 a ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii: „Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną",

- że w przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, informacje w postaci elektronicznej (na ww. wzorze) należy przekazać niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności na adres e-mail: pruszkow@psse.waw.pl (do PSSE w Pruszkowie).

Ww. pismem zwrócono się również o przekazywanie ww. informacji do Prokuratury oraz do KPP w Pruszkowie.

1.6.6. Choroby zawodowe

W roku 2022 pracownicy PSSE prowadzili 29 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w tym:

- 17 dotyczyło czynności związanych z postępowaniami prowadzonymi przez PPIS w Pruszkowie,

- 12 prowadzono na prośbę innych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w związku z prowadzonymi postępowaniami dotyczącymi pracowników zatrudnianych na terenie powiatu pruszkowskiego.

Do PPIS w Pruszkowie zgłoszono 9 nowych podejrzeń choroby zawodowej. W jednym przypadku wystosowano pismo do lekarza informujące o prawidłowym sposobie zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Ponadto wszczęto 8 postępowań na podstawie ww. zgłoszeń. Jedno zgłoszenie, po wszczęciu postępowania i po ustaleniu miejsca występowania ostatniego narażenia zawodowego, przekazano zgodnie z właściwością miejscową do właściwego inspektora sanitarnego, po uprzednim umorzeniu postępowania prowadzonego przez PPIS w Pruszkowie

Na dzień 31.12.2022 r. dokonano 2 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej - COVID 19. Przeprowadzono jedno postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, drugie postępowanie jest w toku.

W postępowaniach administracyjnych prowadzonych w ramach postępowań o ustalenie choroby zawodowej:

1) zostało przeprowadzonych 22 postępowań dotyczących zakładów z terenu powiatu pruszkowskiego z tego 15 postępowań (wizytacji) było prowadzonych w zakładach pracy, a do 9 zakładów zwrócono się pisemnie o przesłanie dokumentów niezbędnych do sporządzenia karty oceny narażenia zawodowego,

2) dwukrotnie zwrócono się do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w sprawie dokumentacji archiwalnej byłego pracownika zatrudnionego w zakładzie na terenie powiatu pruszkowskiego,

3) PPIS w Pruszkowie zwracał się 5 razy z prośbą o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego do inspektora sanitarnego właściwego ze względu na siedzibę

zakładu, w którym pracownik był zatrudniony lub za względu miejsce występowania narażenia zawodowego,

4) PPIS w Pruszkowie występował o informację do urzędu miasta, w sprawie zlikwidowanego zakładu pracy z terenu powiatu pruszkowskiego.

Na podstawie zebranej dokumentacji sporządzono 26 kart oceny narażenia zawodowego. Działanie podjęte w ramach prowadzonych postępowań ujęte zostały w Tabeli 18.

Tabela 17 Postępowania w sprawie chorób zawodowych w 2022 roku

Lp.	Działania PPIS	
	opis	liczba
1.	Prowadzone postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej w zakładzie pracy.	29
2.	Sporządzone karty oceny narażenia zawodowego przez PPIS w Pruszkowie.	26
3.	Prośba do innych PPIS o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego i sporządzenie karty oceny narażenia zawodowego.	5
4.	Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.	5
5.	Wydane decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	3
6.	Inne pisma kierowane do właściwych urzędów, stron w związku z prowadzonymi postępowaniami.	107

Źródło: Opracowanie własne.

PPIS, w oparciu o orzeczenia lekarskie wystawione przez lekarzy orzeczników oraz zebraną dokumentację i przeprowadzoną ocenę narażenia zawodowego wydał 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Do PSSE w Pruszkowie w roku 2022 wpłynęło jedno odwołanie od decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie o stwierdzeniu choroby zawodowej (złożone przez stronę postępowania – zakład pracy), które zostało przekazane i rozpatrzone przez organ II instancji Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję wydaną przez PPIS w Pruszkowie.

Zestawienie decyzji PPIS wydanych w sprawie chorób zawodowych w latach 2018-2022 przedstawia Tabela 19.

Tabela 18 Decyzje PPIS w sprawie chorób zawodowych w latach 2018-2022

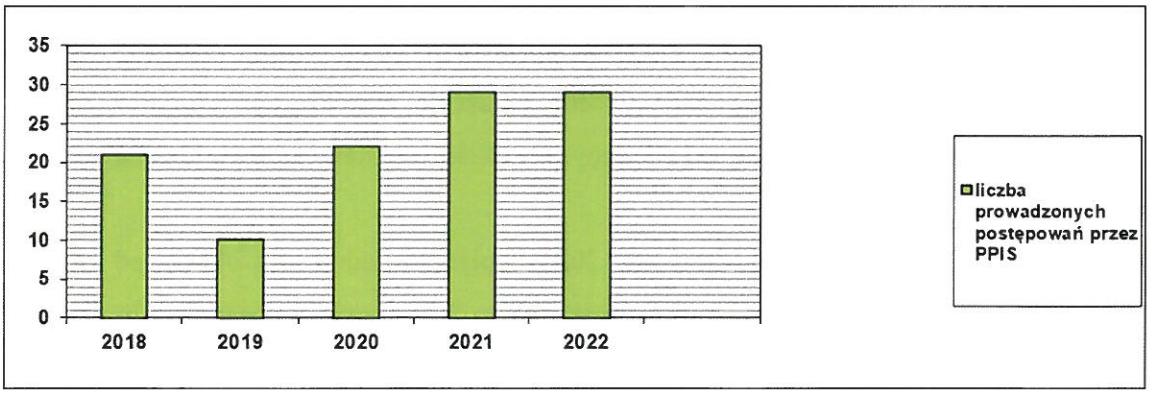
Lp.	Decyzje w sprawie	2018	2019	2020	2021	2022
1.	stwierdzenia choroby zawodowej	4	0	3	2	5
2.	braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	3	2	0	1	3
3.	inne decyzje	0	0	0	0	1
4.	razem	7	2	3	3	9

Źródło: Opracowanie własne.

Porównując liczbę decyzji PPIS w sprawie chorób zawodowych wydawanych w ciągu ostatniego roku do liczby decyzji wydanych w latach poprzednich liczba ta wzrosła. Liczba decyzji zależy od liczby orzeczeń lekarskich wystawionych przez jednostki orzecznicze.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba prowadzonych postępowań w roku 2022 w sprawie o ustalenie choroby zawodowej przez PPIS wyniosła tyle samo, wzrosła w stosunku do lat 2018-2020, co związane jest z większą wiedzą pracowników w ww. zakresie. Zestawienie przeprowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych w latach 2018-2022 zawiera Wykres 6.

Wykres 6 Przeprowadzone postępowania w sprawie chorób zawodowych przez PPIS w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne.

Zapobieganie i zwalczanie chorób zawodowych w odniesieniu do pracowników zakładów powiatu pruszkowskiego polega między innymi na kontroli:

- przestrzegania przez pracowników procedur bezpiecznej i higienicznej pracy,
- utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy,

- zapoznania pracowników i wypełniania przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego, w tym stosowania środków ochrony indywidualnej.

1.6.7. Wnioski

PPIS w 2022 roku obejmował nadzorem bieżącym 654 zakłady pracy. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 97 kontroli sanitarnych oraz 15 wizytacji w zakładach pracy w ramach prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli w I kwartale oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii. Ponadto na bieżąco wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19.

W roku 2022 stwierdzono, że do głównych czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w zakładach pracy na terenie powiatu pruszkowskiego należy: hałas, czynniki rakotwórcze, czynniki biologiczne.

W zakładach pracy występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, a w narażeniu na te czynniki – hałas pracuje 79 pracowników oraz w narażeniu na promieniowanie laserowe 2 osoby.

W 2022 roku prowadzono 29 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w rejestrze zgłoszeń w sprawach chorób zawodowych odnotowano 9 nowych przypadków z terenu powiatu pruszkowskiego. PPIS wydał 9 decyzji w tym 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie (dokumentacja została przekazana do właściwego miejscowo PPIS ze względu na miejsce występowania ostatniego narażenia zawodowego).

W przyszłości, w należy zwiększyć liczbę działań kontrolnych, aby stan higieniczno-sanitarny środowiska pracy nie pogarszał się i aby zlikwidować istniejące zagrożenia.

1.7 Stan sanitarny placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie działalności PSSE w Pruszkowie w 2022 roku

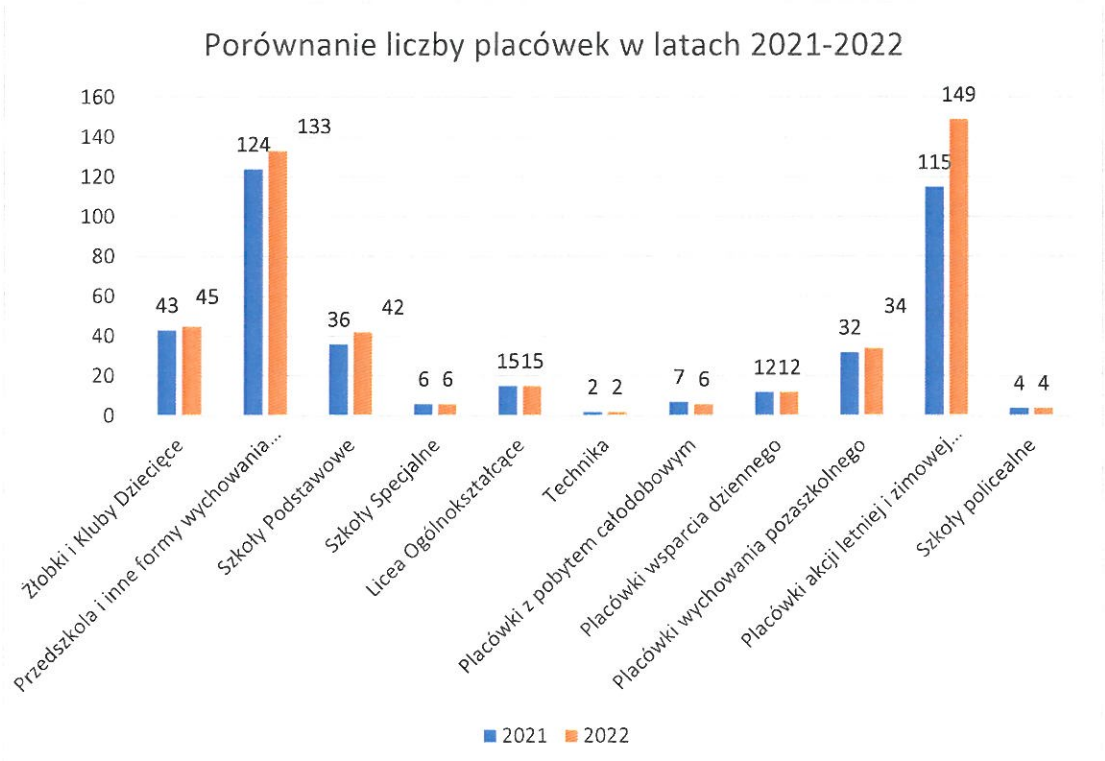
W Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2022 r. zatrudnione były 2 osoby. Zadania sekcji na terenie powiatu pruszkowskiego wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na koordynowaniu i monitorowaniu bieżącego nadzoru nad stałymi placówkami nauczania, opieki i wychowania oraz sezonowymi placówkami

wypoczynku, w celu osiągnięcia optymalnych warunków sanitarnych pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach. Dodatkowo, ze względu na stan epidemii wprowadzony na terenie kraju, Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży wykonywała inne zadania związane z epidemią COVID-19.

W 2022 r. nadzorem objętych było 456 placówek nauczania, wychowania i opieki w tym:

45 żłobki i kluby dziecięce,
133 przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne),
42 szkół podstawowych, w tym **9** w zespołach
15 liceów ogólnokształcących, w tym **5** w zespołach
2 technika (w zespołach)
3 branżowe szkoły I i II stopnia (w zespołach)
6 szkół specjalnych,
4 szkoły policealne (w tym **3** w zespołach)
6 placówek z pobytem całodobowym
12 placówek wsparcia dziennego
34 placówki wychowania pozaszkolnego,
149 placówek wypoczynku zimowego i letniego wykazanych w bazie MEN

Wykres 7. Liczba placówek nauczania, wychowania i opieki objętych nadzorem PPIS w Pruszkowie w 2021 i 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne.

W roku 2022 odpowiedziano na 12 wniosków interwencyjnych, z których:

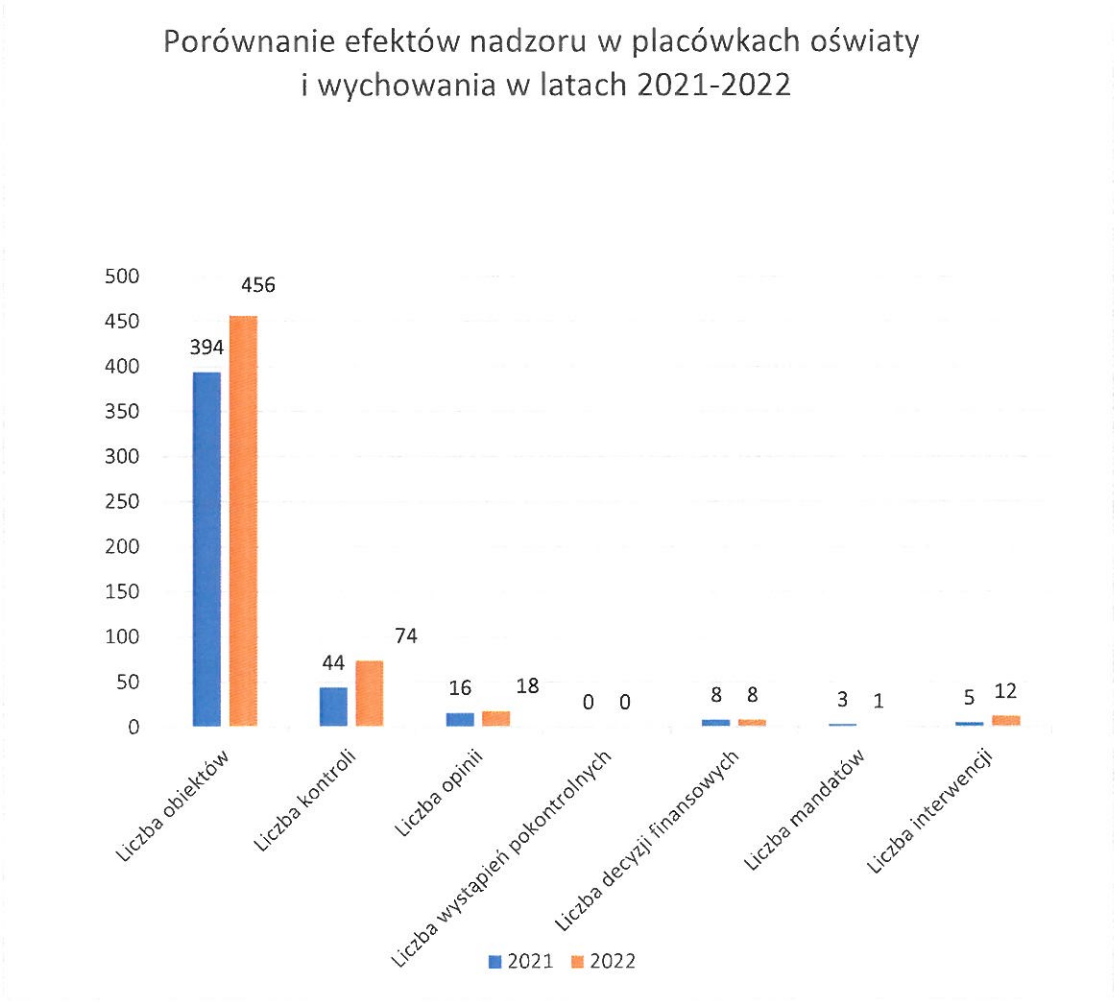
1. 9 bezzasadnych dotyczyło :
   - Nieprzestrzegania warunków sanitarnych wynikających z nieprzestrzegania ograniczeń w czasie trwania stanu epidemii w przedszkolu miejskim nr 10 w Pruszkowie.
   - Złego stanu sanitarno- higienicznego oraz technicznego w placówce Niepubliczny żłobek Mała Panda w Milanówku – przekazane zgodnie z właściwością miejscową.
   - Złego stanu sanitarno- higienicznego na terenie placówki SP 2 w Brwinowie, dotyczy stosowania preparatów biobójczych na boisku i placu zabaw- przekazano pracownikom sekcji Higieny Pracy PSSE w Pruszkowie.
   - Nieprawidłowości związanych z dożywianiem zgłoszenie zatruć pokarmowych w szkole podstawowej w ZSO w Komorowie- przekazano do sekcji Epidemiologii PSSE w Pruszkowie.
   - Nieprawidłowości związane z dożywianiem (brak decyzji PIS w zakresie prowadzonego żywienia) w Niepublicznym Przedszkolu Peregrini w Pruszkowie.
   - Nieprawidłowości związane z wentylacją oraz braku zabezpieczenia okien przed dziećmi w Niepublicznym Przedszkolu Gwiazdeczka w Raszynie.
   - Zgłoszenie wszawicy w SP nr 2 w Brwinowie.
   - Nieprawidłowości dotyczące prowadzenia letniego turnusu w Stajni Kończynka w miejscowości Terenia- brak wpisu do bazy MEN.
   - Zastrzeżenia dotyczące przetrzymywania papug w Przedszkolu nr 3 w Raszynie.
2. 3 uzasadnione dotyczyły:
   - Złego stanu sanitarno- higienicznego oraz technicznego pomieszczeń sanitarnych w SP nr 8 w Pruszkowie
   - Nieprawidłowości związanych z dożywianiem w Niepublicznym Punkcie Przedszkolnym Słoneczna Kraina.
   - Nieodpowiednie warunki mikroklimatu w Niepublicznym Punkcie Przedszkolno-Integracyjnym Słoneczna Kraina w Pruszkowie- zbyt niska temperatura w pomieszczeniach.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono **74** kontrole, w **57** placówkach czyli skontrolowano **13,8 %** placówek będących w ewidencji. W wyniku kontroli wydano **18** decyzji administracyjnych, wyegzekwowano **15**. Nałożono **1** mandat karny na kwotę **200 zł**. Wydano

12 opinii sanitarnych w celach rejestracji działalności, a także w drodze decyzji administracyjnej, w tym dla:

- 2 żłobków,
- 2 dla placówek wsparcia dziennego

Wykres 8 Porównanie liczby produktów Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w latach 2021-2022

Źródło: Opracowanie własne.

Z powodu stanu epidemii i związanych z nim ograniczeń, w 2022 r. zaplanowano w harmonogramie na 2022 r. mniej kontroli sanitarnych w placówkach oświaty i wychowania. Wraz ze zniesieniem obostrzeń wznowiono kontrole planowane.

Ponadto pracownicy sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pruszkowie:

- Ściśle współpracowali z sekcją Epidemiologii w zakresie przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych – praca w pełnym zakresie w systemie SEPIS i EWP. Obsługa telefonu alarmowego.

- Wystawiali opinie (192 opinie) dotyczące zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, dokumenty dotyczące grupowej kwarantanny na dzieci z kontaktu z osobą dodatnią w żłobku, przedszkolu lub szkole.

Pomimo panującej sytuacji, na terenie powiatu pruszkowskiego w ubiegłym roku rozpoczęły działalność 16 placówek w tym: 2 żłobki, 8 przedszkoli, 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna, 3 placówki pracy poza szkolnej, 2 placówki wsparcia dziennego.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach objętych nadzorem przedstawiały się następująco:

1.7.1 Żłobki i przedszkola

W 2022 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 45 żłobków i klubów dziecięcych, 133 przedszkoli oraz punktów przedszkolnych.

Rozpoczęły działalność 2 żłobki niepubliczne: w Pruszkowie Teddy&Me i w Regułach „Gumisiowy Kraj". Otwarto 7 nowych przedszkoli: Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko" w Brwinowie, Chrześcijańskie przedszkole „Kompas" w Żółwinie, Niepubliczne Przedszkole. „Mały Da Vinci" w Dawidach, Przedszkole „Szumi las" w Granicy gm. Michałowice , N.P. Terapeutyczne „EduStan" w Nowej Wsi, Niepubliczne Przedszkole „Teddy & Me" w Pruszkowie, Przedszkole językowo- sportowe „Minionki" w Nadarzynie.

W 2022 r. przeprowadzono remonty i rozbudowy w 2 placówkach :

- remont sali na parterze oraz sali na półpiętrze w istniejącym żłobku „Gumisiowy Kraj" w Regułach.
- remont części pomieszczeń piętra budynku z przeznaczeniem na przedszkole „Mały Da Vinci" w Falentach.
- oddano do użytku nowy budynek dla przedszkola miejskiego nr 8 w Pruszkowie oddano do użytku nowy budynek dla przedszkola gminnego w Michałowicach

W tej grupie placówek wystawiono 1 mandat za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych na kwotę 200,- zł oraz 6 decyzji płatniczych za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono uchybienia.

W roku 2022 stan sanitarno-higieniczny placówek nie budził większych zastrzeżeń. Można było zaobserwować zmęczenie dyrektorów placówek obostrzeniami związanymi z stanem epidemii.

Przez cały czas żłobki i przedszkola na terenie naszego powiatu były czynne. Z wnioskiem o zawieszenie zajęć stacjonarnych w 2022 r. żłobki i przedszkola wystąpiły do PSSE w Pruszkowie 26 razy. Wydano 26 pozytywnych opinii w sprawie zawieszenia zajęć w poszczególnych grupach funkcjonujących w tych placówkach.

1.7.2 Szkoły podstawowe

W 2022 r. na terenie powiatu pruszkowskiego, funkcjonowało 45 szkół podstawowych. Liczba szkół podstawowych pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pruszkowie zwiększyła się o 6 w stosunku do roku ubiegłego ze względu na wpisanie przez urzędy gmin powiatu pruszkowskiego placówek do bazy RSPO. Nie przybyło na naszym terenie nowych szkół podstawowych.

We wszystkich szkołach przeprowadzono drobne remonty, naprawy i konserwacje przed rozpoczęciem roku szkolnego 2022/2023.

Nie wystawiono w tej grupie placówek mandatów. Wydano 3 decyzje płatnicze za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono uchybienia. Stan sanitarny szkół wobec których zastosowano ww. sankcje budził zastrzeżenia odnośnie: stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych i braków wyposażenia w umywalki, zły stan ścian, sufitów i podłóg, brak wentylacji w sali lekcyjnej.

Nie wystawiono w 2022 roku żadnej opinii sanitarnej dla nowo powstającej szkoły podstawowej. Opinie wydawane w 2022 roku dotyczyły zawieszenia zajęć stacjonarnych w szkołach dla konkretnych klas lub całych placówek z powodu zagrożenia epidemiologicznego. Wydano dla szkół 170 takich opinii.

1.7.3 Licea ogólnokształcące, technika i szkoły policealne.

W roku sprawozdawczym na naszym terenie funkcjonowało 15 liceów ogólnokształcących, (5 w zespołach), 2 technika (2 w zespołach), 4 szkoły policealne (3 w

zespołach) oraz 6 placówek ośrodków szkolenia zawodowego dla dorosłych. Liczba placówek tego typu nie zmieniła się w stosunku do roku 2021.

W 2022 r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nie przeprowadziła w szkołach ponadpodstawowych kontroli.

1.7.4 Zespoły szkół

W roku sprawozdawczym w tej grupie funkcjonowało 12 zespołów placówek oświatowych, o 1 więcej niż 2022 r. W 7 funkcjonują szkoły podstawowe, w 7 przedszkola, w 5 liceów ogólnokształcących, w 2 technika, w 3 branżowe szkoły I i II stopnia. Kontrole przeprowadzono w Zespole Szkół Specjalnych w Pruszkowie przy ul. Wapiennej, gdzie przygotowywano się do oddania i przeprowadzki do nowego obiektu. Stan sanitarny placówki nie budził zastrzeżeń.

1.7.5 Placówki z pobytem dziennym i całodobowym

W 2022 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 6 placówek z pobytem całodobowym, objętych nadzorem PSSE w Pruszkowie. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w żadnym z nich.

1.7.6 Placówki wychowania pozaszkolnego i opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

W 2022 r. na terenie powiatu pruszkowskiego funkcjonowało 12 placówek wsparcia dziennego (takich jak świetlice środowiskowe) oraz 34 placówki wychowania pozaszkolnego.

W 2022 r rozpoczęły działalność: 1 poradnia psychologiczno- pedagogiczne oraz 2 placówki pracy pozaszkolnej. Swoją działalność zakończyły 2 placówki wsparcia dziennego.

1.7.7 Higienizacja procesów nauczania.

Na przestrzeni ostatnich lat ulegają sukcesywnej poprawie warunki dostosowania mebli do wymagań ergonomii. Przyczyniła się do tego praca instruktażowa kierowana do dyrektorów placówek i organów prowadzących. Obecnie wszystkie placówki dysponują meblami edukacyjnymi o parametrach zgodnych z Polską Normą.

We wszystkich kontrolowanych w 2022 roku szkołach zapewniono uczniom szafki lub regały do przechowywania podręczników w placówce.

Większość szkół na terenie powiatu opracowując plany lekcji uwzględniła tzw. plan jednozmianowy z przesunięciem, jednakże w praktyce na zajęcia stacjonarne uczęszczało mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2022 roku organizowano zajęcia zdalne dla klas przebywających na kwarantannie.

1.7.8 Żywienie dzieci i młodzieży

W skontrolowanych placówkach prowadzono dożywianie uczniów przygotowywane na miejscu we własnej kuchni lub było dowożone przez firmy cateringowe. W 2022 r. placówki zapewniały wychowankom wyżywienie na swoim terenie. W kontrolowanych szkołach posiłki dla 60 uczniów były dofinansowane przez gminy.

1.7.9 Akcja zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2022 r. pomimo pandemii, zorganizowano 28 turnusów wypoczynku zimowego i 121 turnusów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Skontrolowano 6 turnusów, we wszystkich zapewniono dzieciom dożywianie. Wypoczynek zimowy zorganizowano w obiektach szkolnych i przedszkolnych. W akcji letniej były to inne ośrodki, np. kluby jazdy konnej, ośrodki sportowe, hotel. W roku sprawozdawczym było 11 turnusów wypoczynku stacjonarnego na terenie naszego powiatu w obiektach całorocznych. Z wypoczynku na

skontrolowanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży turnusach zimowych i letnich wakacji skorzystało 479 osób. Wszystkie placówki zgłosiły wypoczynek do Kuratorium Oświaty i uzyskały pozwolenie na prowadzenie akcji. Dzikich placówek nie odnotowano.

1.7.10. Wnioski

We wszystkich kontrolowanych szkołach na terenie powiatu pruszkowskiego nastąpił powrót do rytmu pracy z przed pandemii. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na stan oświetlania oraz dokumenty potwierdzające prawidłową wentylację w placówkach a także dokumentację do celów sanitarno - epidemiologicznych wszystkich pracowników. Zwracano uwagę na posiadanie zakazów graficznych zakazu palenia tytoniu oraz wyrobów tytoniowych.

Z każdym rokiem obserwujemy znaczną poprawę wyposażenia placówek w sprzęt multimedialny i komputerowy.

Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu pruszkowskiego w 2022 roku opierał się na formach organizowanych w miejscu zamieszkania oraz poza nim w placówkach objętych naszym nadzorem. Placówki organizujące akcję letniego i zimowego wypoczynku były zarejestrowane w Mazowieckiej Bazie Wypoczynku. Na terenie powiatu nie stwierdzono tzw. dzikich turnusów.

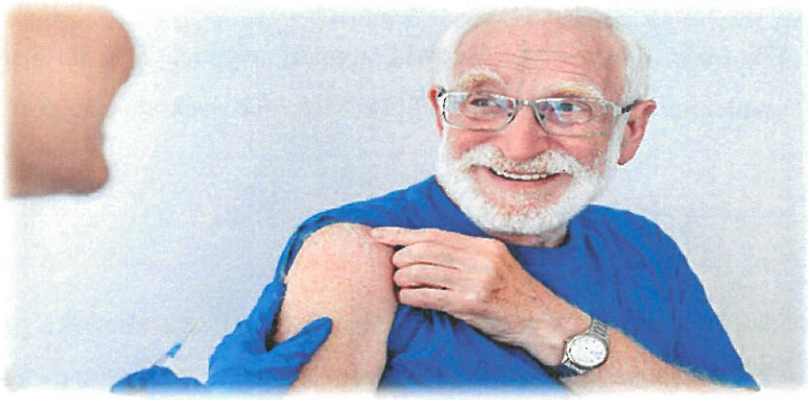
Stan sanitarno- higieniczny kontrolowanych placówek był dobry lub wymagał niewielkiej poprawy.

Wszystkie placówki posiadające pomieszczenia kuchenne organizowały dla dzieci dożywianie w formie obiadów pełnych lub jednodaniowych. Do części placówek, które nie posiadają bloków żywieniowych, posiłki były dowożone przez firmy cateringowe.

1.8 Działania i zadania promocji zdrowia

1.8.1 Tematyka działalności oświatowo-zdrowotnej

Zadania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia na terenie Powiatu Pruszkowskiego w roku 2022 wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na inicjowaniu, wdrażaniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Ukierunkowane były zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, wytycznymi WHO, sytuacją epidemiczną, bieżącymi potrzebami zdrowotnymi mieszkańców powiatu.

Cele realizowanych przedsięwzięć to edukacja, wzrost świadomości zdrowotnej społeczeństwa, zaznajomienie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie i zachęcanie do stosowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, profilaktyka chorób i pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia i zdrowego trybu życia. W okresie od dnia 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej trwał stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, zakres działań Sekcji w kierunku Promocji Zdrowia został mocno ograniczony, a pracownicy Sekcji wdrożeni w działania przeciw pandemiczne, od 16 maja 2022 r. na terenie Rzeczpospolitej Polskiej obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego do odwołania.

1.8.2 Tematy wiodące w roku 2022

Wymienione niżej zagadnienia były tematami wiodącymi oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

1. **Pandemia COVID-19 w Polsce** – od 20 marca 2020 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia trwał w Polsce stan epidemii, od 16 maja 2022 r. na terenie Rzeczpospolitej Polskiej obowiązuje stan zagrożenia epidemicznego.
2. **Zwiększanie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym poprzez propagowanie szczepień ochronnych**;
3. Dezynfekcja rąk i skóry
4. Profilaktyka chorób sezonowych;
5. Propagowanie zdrowego stylu życia;
6. Dopalacze i środki zastępcze

Szczególne ukierunkowanie na podniesienie świadomości dotyczącej:

1) higieny osobistej i higieny otoczenia;

2) zapobieganiu oraz walki z otyłością;
3) zwiększeniu aktywności fizycznej;
4) zapobieganiu nałogom;
5) zdrowemu odżywianiu.

Propagowanie zasad bezpieczeństwa poprzez:

1) zapobieganie urazom,
2) propagowanie zasad bezpieczeństwa wypoczynku podczas wypoczynku zimowego,
3) propagowanie zasad bezpieczeństwa wypoczynku letniego.

1.8.3 Adresaci oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania Sekcji Promocji Zdrowia są skierowane do następujących grup mieszkańców powiatu pruszkowskiego:

Dzieci i młodzież:

- Dzieci w wieku przedszkolnym;
- Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych;

Osoby dorosłe:

- Dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy i pielęgniarki środowiska szkolnego;
- Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym;
- Kierownicy i wychowawcy placówek organizujących letni i zimowy wypoczynek;
- Lekarze, pielęgniarki, inni pracownicy zakładów opieki zdrowotnej;
- Pacjenci zakładów opieki zdrowotnej;
- Społeczność lokalna;

Funkcjonariusze samorządów terytorialnych.

1.8.4 Realizacja interwencji programowych

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Ministerstwo Zdrowia

Realizacja programu w roku 2022 odbywała się poprzez:

Organizowanie Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych:

1. „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu";
2. „Światowy Dzień bez Tytoniu".

Realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży:

1. „Czyste powietrze wokół nas";
2. „Nie pal przy mnie proszę";
3. „Znajdź właściwe rozwiązanie".
4. „Bieg po zdrowie"

Celem organizacji Ogólnokrajowych Kampanii Edukacyjnych było dostarczenie społeczeństwu informacji w zakresie zysków płynących z niepalenia oraz aspektów zdrowotnych i społecznych związanych z paleniem tytoniu a także przypomnienie o obowiązującym prawie, wzmocnienie jego przestrzegania oraz prowadzenie monitoringu i oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscach użyteczności publicznej, zakładach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowo-wychowawczych.

Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maja 2022 roku

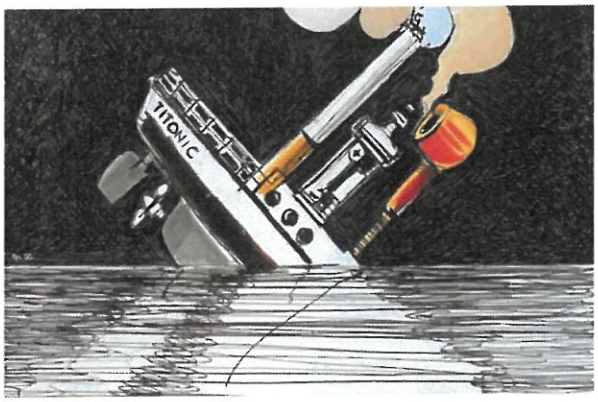

Obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu skupiły się na podjęciu działań przez placówki oświatowo-wychowawcze nadal głównie w formie on-line.

Adresatami podejmowanych działań byli: uczniowie szkół podstawowych, uczniowie szkół średnich, rodzice dzieci, pracownicy placówek oświatowo-wychowawczych, interesanci PSSE.

Realizatorzy działań: dyrektorzy szkół i przedszkoli, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki szkolne, dyrektorzy.

Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 17 listopada 2022 roku

Nie toń w nikotynie

Światowy Dzień Rzucania Palenia, obchodzony jest corocznie w trzeci czwartek listopada. Pomysłodawcą akcji był amerykański dziennikarz Lynn Smith, który w 1974 roku zaapelował do czytelników swojej gazety, aby przez jeden dzień nie palili papierosów. W Polsce Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzony jest od 1991 roku.

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku szkolnym, ich rodzice i opiekunowie, pacjenci przychodni, interesanci PSSE.

Partnerzy: dyrektorzy placówek oświatowo-wychowawczych, kierownicy przychodni.

Realizatorzy: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki, lekarze.

Czyste powietrze wokół nas

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Adresatami podejmowanych działań są dzieci w wieku 5-6 lat ich rodzice i opiekunowie. Program był realizowany w 3 placówkach.

Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 2022 r. objęto 188 osób. Realizatorami programu byli nauczyciele wychowania przedszkolnego przy wsparciu pomocy nauczycieli. Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, formy wizualne, poradnictwo, dystrybucję materiałów edukacyjnych, zabawy ruchowe, wykonanie prac plastycznych.

Nie pal przy mnie proszę

Celem głównym programu jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu, poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich, a także kształtowanie postaw asertywnych.

Adresatami byli uczniowie klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Do realizacji programu w powiecie pruszkowskim przystąpiło 10 szkół podstawowych. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 1615 osób.

Realizatorami programu byli nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego, wychowawcy klas oraz pielęgniarki środowiska szkolnego.

Formy realizacji w okresie funkcjonowania stacjonarnego placówek: narady, spotkania z rodzicami, formy wizualne, konkursy, gry i zabawy, imprezy prozdrowotne, informacje opublikowane w prasie szkolnej oraz informacje opublikowane w prasie i telewizji szkolnej, prezentacje multimedialne, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Znajdź właściwe rozwiązanie

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych, poprzez zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i zdrowie swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia tytoniu.

Realizatorami programu są: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, informacje w prasie, radiowęźle i w telewizji szkolnej, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programy propagujące zdrowy styl życia

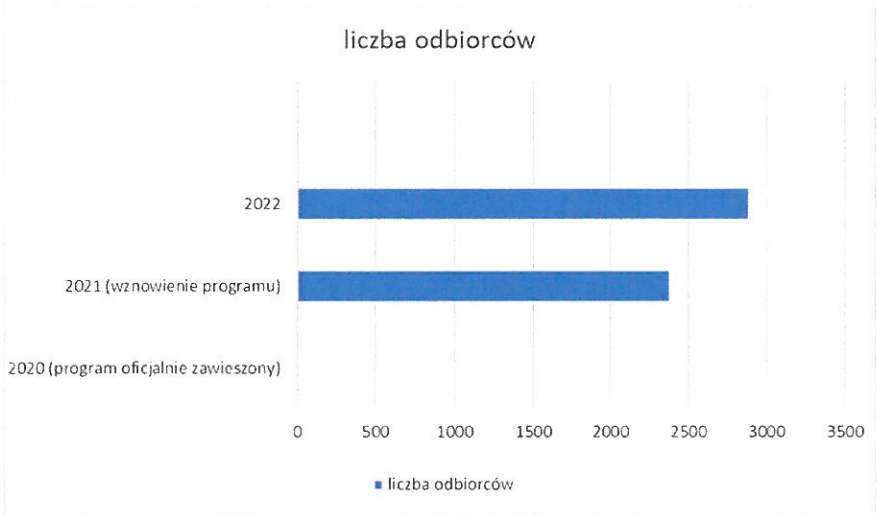
Realizację następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

Trzymaj Formę

Celem głównym programu jest poprawa sposobu odżywiania się młodzieży poprzez edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin mającą na celu zachęcenie do aktywnego stylu życia i stosowania zbilansowanej diety. Adresaci: uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych, rodzice.

Wykres 9 Liczba osób i szkół uczestnicząca w programie *Trzymaj formę w latach 2020-2022*

Źródło: Opracowanie własne.

Program był realizowany w 10 szkołach. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 2890 osób. Realizatorami programu byli: nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki środowiska szkolnego. Zastosowano następujące formy realizacji: narady, spotkania z rodzicami, pogadanki, pokazy, gry i zabawy, formy wizualne, konkursy, imprezy prozdrowotne, informacje w prasie, radiowęźle i w telewizji szkolnej, dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Programy profilaktyki nowotworowej

Celem głównym programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z rozprzestrzeniania się chorób nowotworowych w Polsce poprzez zmniejszenie zachorowalności oraz zwiększenie świadomości w tym zakresie.

Realizacja następujących programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych:

1. „Wybierz życie pierwszy krok"
2. „Zdrowe piersi są OK !"

Wybierz życie – Pierwszy krok

Celem głównym programu jest zmniejszenie zachorowalności i umieralności na raka szyjki macicy poprzez:

1) zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
2) przekazanie wiedzy o czynnikach ryzyka raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
3) motywowanie i zachęcanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
4) dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Program był skierowany do uczniów klas I szkół średnich, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej szkół.

Podczas realizacji współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 5 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 1669 osób.

Zdrowe piersi są OK

Celem głównym programu jest edukacja młodzieży szkół ponadgimnazjalnych oraz ich rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki raka piersi, oraz kształtowanie wśród uczennic nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie. Program był realizowany poprzez przekazanie wiedzy na temat raka piersi, zwiększenie świadomości o czynnikach ryzyka oraz kształtowanie postaw zdrowotnych.

Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

Podczas realizacji współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki Wykrywania Raka Szyjki Macicy. Program był realizowany w 5 placówkach. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 1631 osób.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Celem głównym projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia.

W 2022 roku realizacja poprzez program.

„ARS-czyli jak dbać o miłość?"

Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie całego kraju i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym.

Wyjątkowość programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?", polega na nowoczesnym podejściu do profilaktyki uzależnień, opartym o wartości uznawane przez młodych ludzi. Głównym celem programu pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?" jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (np. alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich.

Do programu przystąpiło 3 placówki. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 1413 osób.

Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami

Celem głównym jest podniesienie poziomu wiedzy na temat chorób od kleszczowych oraz poznanie sposobów zapobiegania

tym chorobom. Uczeń zdobywa wiedzę na temat miejsc występowania kleszczy, poznaje sposoby przenoszenia kleszczy na zwierzęta i ludzi ,uświadamia sobie potrzebę profilaktyki. Realizatorami programu byli: dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem głównym jest ograniczenie rozprzestrzeniania HIV i AIDS, oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów związanych z zakażeniem wirusem HIV i choroba AIDS.

Światowy Dzień Walki z AIDS

Celem działań podejmowanych w ramach profilaktyki HIV/AIDS jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży uczącej się, studentów, kobiet w ciąży lub planujących ciążę, a także zachęcenie do wykonywania testów w kierunku HIV i korzystania z poradnictwa około testowego.

Realizacja tego zadania polegała na działaniach informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na profilaktykę HIV/AIDS skierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu. W 2022 roku podczas obchodów, działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto 337 osób.

Formy realizacji: stoiska informacyjno-edukacyjne oraz informacja na stronie internetowej PSSE.

1.8.5 Realizacja interwencji nieprogramowych

Realizacja interwencji nieprogramowych

1. Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie
2. Światowy Dzień Zdrowia

Bezpieczne Wakacje/Bezpieczne Ferie

Celem akcji było propagowanie zasad bezpiecznego wypoczynku w okresie zimowym i wakacyjnym

Adresaci: dzieci i młodzież w wieku 6-18 lat.

Realizatorzy: wychowawcy, ratownicy wodni, strażnicy miejscy, strażacy, policjanci.

W ramach Bezpiecznych Ferii i Wakacji podejmowane były działania PSSE dotyczące następujących zagadnień:

- Higieny osobistej oraz higieny otoczenia;
- Bezpieczeństwa wypoczynku;
- Profilaktyka zatruć pokarmowych;
- Profilaktyki uzależnień;
- Uwaga kleszcze;

Podczas 29 działań edukacyjno-informacyjnych objęto łącznie 819 odbiorców.

Przygotowano gazetkę informacyjną umieszczając informacje na temat „Bezpiecznych Ferii" i „Bezpiecznych wakacji" na terenie PSSE w Pruszkowie w okresie trwania wypoczynków.

Światowy Dzień Zdrowia 2022

7 kwietnia 2022 obchodziliśmy 72 Światowy Dzień Zdrowia. Data 7 kwietnia jest również datą powstania w 1948 Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Celem tego święta

jest zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej istotne problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego na świecie.

W 2022 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia brzmiało **„Nasza planeta, nasze zdrowie".**

Światowa Organizacja Zdrowia w tym dniu skupiła globalną uwagę na pilnych działaniach niezbędnych do utrzymania w zdrowiu zarówno ludzi, jak i planety oraz wspieraniu ruchu na rzecz tworzenia społeczeństw skoncentrowanych na dobrobycie.

1.8.6 Inne przedsięwzięcia

Dopalacze

Dopalacze to substancje psychoaktywne, które nie zostały zaklasyfikowane jako narkotyki. Substancje te często mają bardzo silne działanie, uzależniają i wywołują szereg skutków ubocznych. Jednocześnie, brak dokładnej specyfikacji i zaostrzonych skutków prawnych sprawia, że są o wiele łatwiej dostępne niż narkotyki, dlatego po dopalacze sięgają coraz młodsze osoby.

I właśnie, dlatego są tak niebezpieczne oraz tak trudno przewidzieć jaki będą miały wpływ na organizm. Sekcja Promocji Zdrowia stara się zwiększać świadomość społeczeństwa na ich temat oraz w zakresie profilaktyki i zwalczania uzależnień.

Znamię! Znam je?

W ramach upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry Państwowa Inspekcja Sanitarna woj. mazowieckiego realizuje **Program „Znamię! Znam je?" – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry.**

Patronat honorowy nad programem edukacyjno-informacyjnym „Znamię! Znam je?" objęła Minister Edukacji Narodowej. Kampania powstała z inicjatywy Akademii Czerniaka, która jest sekcja naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Patronat nad działaniami Akademii objęły Polskie Towarzystwo Dermatologiczne i Polskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej.

W Polsce co roku odnotowuje się około 50 tys. Przypadków nowych zachorowań na nowotwory skóry, w tym 3 tys. zachorowań na czerniaki. Czerniak stanowi tylko 6% wszystkich nowotworów skóry, ale aż 80% chorych na czerniaki umiera z tego powodu. Liczba zachorowań na czerniaka w Polsce podwaja się co 10 lat. Wpływ na tę sytuację ma między innymi zmiana zachowań Polaków, w tym nadmierne opalanie, oddawanie się kąpielom słonecznym bez właściwej ochrony a także korzystanie z solariów, szczególnie przez osoby w młodym wieku.

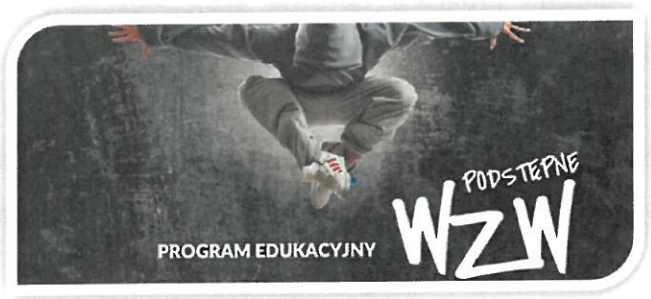
W ramach programu Akademia Czerniaka przygotowała konspekt lekcji edukacyjnej o czerniaku dla nauczycieli, tak aby mogli oni przeprowadzić lekcję w swojej klasie. Z kolei uczniowie, dzięki specjalnie przygotowanemu filmikowi oraz materiałom informacyjnym (ulotki, plakaty) dowiedzą się, jak prawidłowo sprawdzać skórę i uchronić się przed czerniakiem. W 2022 roku działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 4 placówkach objęto 1536 odbiorców.

Program edukacyjny Podstępne „WZW"

Wirus zapalenia wątroby typu B i C to najczęstsze czynniki sprawcze wirusowego zapalenia wątroby, zarówno w postaci ostrej, jak i przewlekłej. Mają zasięg globalny. Wirusy

zapalenia wątroby typu B i C mają wiele cech wspólnych- przewlekła forma zakażenia każdym z nich może prowadzić do rozwoju ciężkich chorób wątroby, w tym marskości wątroby oraz raka wątrobowo komórkowego, a te w konsekwencji mogą doprowadzić nawet do śmierci chorego.

W ostatnich latach w naszym kraju częstotliwość zakażeń wirusem HBV znacznie zmalała w związku z rozpowszechnieniem dostępnych szczepień ochronnych oraz poprawą postrzegania zasad zapobiegania zakażeniom w szpitalach i placówkach ambulatoryjnych. W przypadku wirusa HCV nie ma szczepionki, pozostają tylko działania profilaktyczne.

Mimo rosnącej świadomości społecznej i zainteresowania problemem, poziom powszechnej wiedzy na temat zakażeń jest zbyt niski. Wychodząc na przeciw oczekiwaniom i zapotrzebowaniu, przekazujemy Poradnik, w którym zawarto najistotniejsze informacje, zredagowane w sposób przystępny i zrozumiały dla osób nie związanych z medycyną.

Program edukacyjny przeznaczony jest dla uczniów szkół średnich jest odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia i przez to zapobieganie jego dalszemu rozprzestrzenianiu się.

Kształtowanie zachowań zdrowotnych również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi w 4 placówkach objęto 1528 osoby.

Jednostki współpracujące

- Jednostki samorządu terytorialnego: Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Urzędy Miast.
- Inne: placówki oświatowo-wychowawcze, placówki ochrony zdrowia, pływalnie, Policja, Straż Miejska, Krajowe Centrum ds. AIDS, Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka, Miejski Ośrodek Kultury w Pruszkowie.

W roku 2022 Sekcja Promocji Zdrowia starała się realizować większość interwencji programowych i nieprogramowych wynikających z planu zasadniczych zamierzeń oraz bieżących potrzeb środowiska lokalnego.
Programy prozdrowotne każdego roku realizują placówki oświatowo-wychowawcze, które zostają objęte edukacją i informacją.

W 2022 roku pracownicy Promocji Zdrowia na podstawie: Procedury Kontroli PK/PZ/01 przeprowadzili 9 wizytacji w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W roku 2022 pracownicy Sekcji brali udział w 7 szkoleniach, w 3 szkoleniach zorganizowanych przez pracowników Oddziału Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, w 2 szkoleniach organizowanych przez Fundację Młodej Nauki (szkolenia on-line) kurs e-learningowy pt. „Na zdrowie - Twój wybór", w 1 szkoleniu zorganizowanym przez Health Project Management na temat „Choroby otyłościowej" oraz 1 szkoleniu dot. wydajniejszej obsługi pakietu aplikacji Microsoft 365 organizowanym przez GIS.

1.9 Stan sanitarny powiatu pruszkowskiego – działania zapobiegawcze

Do głównych kierunków działania sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 338), należy:

- Sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).
- Uzgadnianie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.
- Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy wydawaniu opinii do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w trybie określonym

w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029, z późn. zm.).

W roku 2022 działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie polegała na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć na etapie planowania, budowy i dopuszczenia do użytkowania.

Zrealizowano bieżące zaplanowane zadania, które wynikały z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny środowiska, w tym ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

W roku ubiegłym przeprowadzono 27 kontroli dotyczących dopuszczenia do użytku obiektów budowlanych, dodatkowo uczestniczono w 26 wizjach lokalnych i kontrolach z innymi sekcjami w ramach współpracy z nadzorem bieżącym.

Rozpatrzono 30 wniosków wójtów, burmistrzów, prezydenta miasta Pruszkowa, dotyczących wydania opinii sanitarnej w sprawie: konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności, określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz w sprawie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projekty budowlane oraz projekty dotyczące zmiany sposobu użytkowania. Szczególną uwagę w trakcie opiniowania projektu, zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, prawidłowe ciągi technologiczne, układ rozprowadzenia instalacji sanitarnych w projektowanym budynku, higienę użytkowania pomieszczeń. Ponadto udzielono 30 konsultacji inwestorom i projektantom w trakcie opracowywania dokumentacji projektowej.

Dla wielu terenów sporządzane są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które wymagają (na etapie uzgadniania) szczegółowej analizy warunków higienicznych i zdrowotnych. Brak dla danego terenu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego jest poważnym problemem i może wpłynąć na wydłużenie całego procesu inwestycyjnego. W powiecie pruszkowskim w roku 2022, w sumie uzgodniono 25 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ogółem w roku 2022 wydano 227 dokumentów.

W ubiegłym roku, biorąc pod uwagę poprzednie lata, nie zauważa się istotnych zmian w rodzaju realizowanych przedsięwzięć. W dalszym ciągu wzrasta udział inwestycji związanych z budową obiektów magazynowych i logistycznych na terenach położonych w sąsiedztwie dróg ekspresowych – m.in. drogi ekspresowej S8 Salomea-Wolica. Szczególnie można zauważyć wzrost działalności firm kurierskich w nowowybudowanych bądź rozbudowywanych halach. Jest to dość mocno zauważalne po pandemii.

W zakresie realizacji nowych inwestycji sektora publicznego w powiecie pruszkowskim, sytuacja w porównaniu z rokiem 2021 nie uległa zmianie. W roku bieżącym oddano do użytkowania wiele obiektów budownictwa przemysłowego, hal magazynowo-produkcyjnych i hal magazynowych, obiektów handlowo-usługowych, obiektów oświatowych, opieki zdrowotnej oraz budynków użyteczności publicznej.

W roku 2022 dla Miasta Pruszkowa zostały zakończone inwestycje takie jak: budowa trzykondygnacyjnego budynku D jako kolejny etap rozbudowy Szpitala Powiatowego w

Pruszkowie o Centralną Sterylizatornię, Zakład Diagnostyki Obrazowej i Pracownię Badań Endoskopowych oraz Oddział Porodowy i Blok Operacyjny, budowa budynku opieki zdrowotnej na potrzeby oddziału dziennego na terenie Szpitala w Tworkach, budowa budynku 7-oddziałowego Przedszkola Państwowego nr 8 przy ul. 3 Maja, które tym samym otrzymało nowa siedzibę.

Gmina Michałowice również doczekała się dużego 10-oddziałowego przedszkola w Regułach.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego systematycznie realizuje liczbę zadań w szerokim obszarze działania higieny środowiska w tym ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych przyczyniając się do podnoszenia standardu sanitarnego powiatu pruszkowskiego.
Liczba przeprowadzonych kontroli oraz zajętych stanowisk związana jest z sytuacją epidemiczną w kraju. W I kwartale 2022 r. pracownicy Sekcji byli oddelegowani do realizacji zadań Sekcji Epidemiologii. Ponadto, na bieżąco wspierali pracowników ww. sekcji w zadaniach związanych z COVID-19.

Zakończenie

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w I półroczu roku 2022 skupione były przede wszystkim na realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi po ogłoszeniu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. W okresie od dnia 16 maja 2022 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszony został stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 1028)). Zmniejszenie liczby potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 spowodowało, że w 2022 r. wznowiono w pełni wykonywanie pozostałych zadań statutowych wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Niemniej, cel zawsze ten sam – ochrona zdrowia mieszkańców powiatu pruszkowskiego.

Tak jak w poprzednich dwóch latach działania przeciwepidemiczne związane ze zwalczaniem rozprzestrzeniania się SARS-CoV-2 polegały głównie na prowadzeniu dochodzeń epidemiologicznych w stosunku do osób z kontaktu z osobami chorymi jak również z samymi osobami chorymi. Podejmowano również działania informacyjne przybliżające mieszkańcom powiatu metody działania w przypadku zakażenia koronawirusem lub kontaktu z osobą zakażoną.

W 2022 r. na terenie powiatu pruszkowskiego odnotowano 14468 przypadków potwierdzonego zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (w 2021 r. - 17752), w tym, 82 osoby były hospitalizowane (w 2021 r. – 778). Odnotowano 338 podejrzeń zachorowania na Covid-19 (w 2021 r. – 540). Liczba zgonów wyniosła 82 (w 2021 r. – 295).

Oceniając stan sanitarny powiatu pruszkowskiego, nie sposób pominąć sprawy związane z napływem uchodźców wojennych z terenu Ukrainy. Na terenie naszego powiatu w Wolicy (Ptak Warsaw Expo) powstało Centrum Pomocy Humanitarnej, w którym schronienie znalazły osoby najbardziej potrzebujące. W ośrodku jednarazowo mogło przebywać nawet 20 tys. osób. Jak wskazuje sam organizator, w centrum pomoc znalazło 75 tys. uchodźców (https://humanitarianexpo.com/). Tak duże skupisko ludności, wśród której są kobiety i małe dzieci niesie ze sobą ryzyko pojawienia się i rozprzestrzeniania chorób zakaźnych. Należy przede wszystkim zaznaczyć, że kalendarze szczepień w Polsce i Ukrainie różnią się od siebie. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO) w Ukrainie, w tym w odniesieniu do poliomyelitis, odry, błonicy, tężcowi i krztuścowi jest niższy niż w Polsce. Uchodźcy i migrantów po trzech miesiącach pobytu w Polsce powinni poddać się obowiązkowym szczepieniom, zgodnie z polskim kalendarzem szczepień. Według danych WHO w 2020 roku w Ukrainie stan zaszczepienia przeciw odrze wynosił 81,9% (w Polsce 91,9%), przeciw poliomyelitis- 84,2% (w Polsce stan zaszczepienia 9-letnich dzieci to 99,6%), przeciw krztuścowi- 81,3% (w Polsce 85,4%).

W 2022 r. zdarzały się pojedyncze sytuacje w Centrum Pomocy Humanitarnej PTAK, na które reagował Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie: ognisko zachorowań na ospę wietrzną, zachorowania małych dzieci na zapalenie płuc (hospitalizacja), podejrzenia zatruć pokarmowych.

Biorąc pod uwagę niniejszy dokument, z wyjątkiem sytuacji związanej z Covid-19 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszkowie stwierdza, że bezpieczeństwo sanitarne powiatu pruszkowskiego oraz jego mieszkańców w 2022 roku ulega systematycznej poprawie.

Pomimo panującej epidemii/ stanu zagrożenia epidemicznego, w 2022 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pruszkowie, z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ramach wykonywanych czynności służbowych w tym czynności kontrolnych prowadzili skuteczny nadzór nad:

- Chorobami zakaźnymi oraz realizacją szczepień ochronnych,
- Bezpieczeństwem żywności, żywienia i kosmetyków w tym też suplementów diety,
- Higieną podczas wypoczynku i rekreacji (bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje), bezpieczeństwem wody, gospodarką odpadami komunalnymi i medycznymi,
- Procesami wychowania i nauczania,

- Higieną pracy w zakładach pracy w tym ochroną przed szkodliwymi substancjami i mieszaninami,
- Wprowadzaniem do obrotu i używaniem nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (tzw. dopalaczy).

Niewątpliwie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie w ww. zakresie były skuteczniejsze w wyniku stałej współpracy z organami samorządowymi, innymi służbami oraz inspekcjami działającymi na obszarze podlegającym nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pruszkowie.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Magdalena [illegible] PPIS w Pruszkowie
Data: 2023.03.[illegible] 12:22:30 CEST